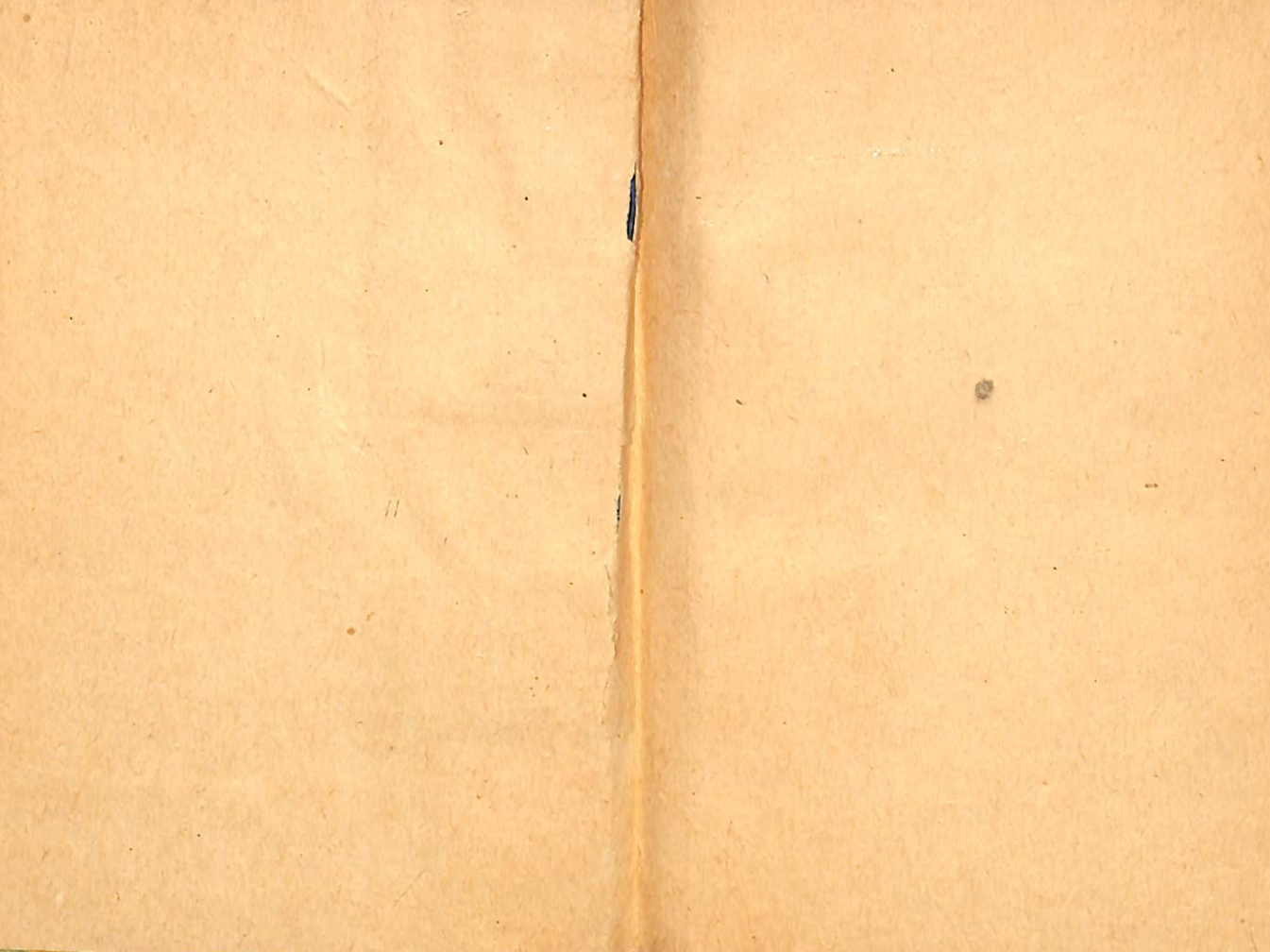

1924
4. 9. 1924

6665

059
7-13

ՍՈՄՈՆ ԳԵՒԱՄԱՃԵԱՆ

ԳՐԴԱՆԻ (543)

ԱՐԵՅՈՅՅ

1924

Ե.

ՏԱՐԻ

ԳՐԱՏՈՒՆ Ե, ԳՍՏՈՐՍՆԱՆՆԵ
Կ. ՊՈԼՅԱ. Չափաֆնըլար Թի. 50

Գին 30 Գր. Ամերիկայի՝ համար 30 Սէնթ.
Եւրոպայի համար 1 Շիլին կամ 3 Ֆրանկ:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՅՈՒ

Ա Ր Ա Ր Ա Տ

ՍՅՐԵՆՍԱՐՆ-ԲՆԹԵՐՅԱՐՆ

Ս Ի Մ Ո Ն Գ Ս Բ Մ Ա Ճ Ե Ա Ն

Գ Ի Ն 25 Ղ Ր Շ.

Իր մերտիկ յօրինուածով, նուրբ պատկերներով, գեղարուեստական կողով եզակեան է ԱՐԱՐԱՏ ընթերցարանը: Անա օգտակար եւ հրապուրիչ գործ մը, որ յայտակար մեզակիցն է մեր յաւագոյն ընթերցարաններուն: Ի՞նչու այս դասագիրքը այսքան բազմատեսակ ընթերցարաններէ վերջ: Այս մեղադրանքը կը ջրուի իմքին գործին՝ իսկական արժանիքով եւ իրաւունք կուսայ անոր՝ լայն տեղ գրուելու մեր ամէն կրթարաններուն մէջ:

Թուղթ ընտրել, կազմ տողուն, տպագրութիւն ճաշակաւոր եւ անմրցելի:

ԿՍՐԵԻՈՐ ՀՍՍՅԷ

Mihran Ohannessian

Gargour Sokak № 25

Tatli Kouyou

Guédik Pacha

Constantinople

259

- 13

ԳՐԱՍՆԻ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1924

Ե. ՏԱՐԻ

Կ. Ա. ՋՄԵՅ

Ս Ի Մ Ո Ն

Գ Ս Բ Մ Ա Ճ Ե Ա Ն

Գ Ր Ա Տ ՈՒ Ն

Ս. Գ Ս Բ Մ Ա Ճ Ե Ա Ն

Կ. Պալիս, Չախմախըլար, Թիւ 50

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
Չախնախնայար, Յակոբեան Խան, Թիւ. 10, 12, 13
Տէր Եւ Տնօրէն ԱՐԱՄ ԲԱԳՅԱՆՈՒՇԵԱՆ

2001

4 3928667

Նահանգ քուական Քրիստոսի 1924

Բուն քուական Հայոց 4146-7

Տօնարական քուական Հայոց 1373-4

Գիր Տարւոյն ՉՈ.

Եօրներեակ Ա.Բ.

Վերադիր Ե.

Իննեսասներեակ Գ.

Տախմսէր՝ Չուկնի:

52556-Ա.Է.

Տ Ա Ր Ե Դ Ա Ր Չ

Գ Ա Հ Ա Կ Ա Լ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Ն Ո Ր Ի Ն Վ Ե Հ Ա Փ Ա Ռ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Մ Է Հ Է Մ Մ Է Տ Է Ի

Խ Ա Լ Ի Ֆ Ա Յ Հ Ա Մ Ա Յ Ն Ի Ս Լ Ա Մ Ա Յ

24 Ն Ո Յ Ե Ր Ը Բ Ե Բ (Գ Ս Հ Ա Ն Ա Լ Ե Ց 1922 ի Ը)

Մ Ն Ե Ա Լ 1868 (Ա Ր Ա Բ . 1 Վ Ա Է)

Ն Ե Ա Ն Ա Ւ Ո Ր Տ Ա Ր Ե Դ Ա Ր Չ Ն Ե Բ

Գ Ա Գ Դ Ա Լ . — Հ ա ն ր ա պ Ե տ մ ք ե ա ն Տ ա ր Ե դ ա ր 4 3 ա լ ի ս (1772):

Գ Տ Ա Լ Ա Լ . — Վ ի յ կ ք ո ղ Լ մ մ ա ն Ե լ յ Գ . Թ ա գ ա լ ո Ր , Ծ ր ն ու ն յ 11 Ն ւ ի , 1869 Գ ա ն ա կ ա լ ա թ ի ն 29 3 ա լ ի ս 1900

Հ Ո Ա Ն Տ Ա . — Վ ի ի ն Լ լ լ ի ն ա , Թ ա գ ու ն ի , Ծ ն ու ն յ 31 Օ գ ո ս . 1880, Գ ա ն ա կ ա լ ա թ . 31 Օ գ ո ս . 1898:

Հ Ա Ք Ո Ն . — Ե յ ի ն ի ք օ , Թ ա գ ա լ ո Ր , Ծ ն ու ն յ 31 Օ գ ո ս . 1879, Գ ա ն ա կ ա լ ա թ ի ն 30 3 ա լ ի ս 1912:

Մ Ե Ծ Ն Բ Ի Բ Տ Ա Ն Ի Ա . — Ճ ո Ր Ե Ն . Թ ա գ ա լ ո Ր . Ծ ն ու ն յ 3 3 ա լ ի ս 1865, Գ ա ն ա կ ա լ ա թ ի ն 7 Մ ա յ ի ս 1910:

Մ Ի Ա Յ Ե Ա Լ Ն Ա Հ Ա Ն Գ Ն Ե Բ . — Ա ն կ ա լ ա թ ե ա ն Տ ա ր Ե դ ա ր 4 3 ա լ ի ս 1777:

Յ Ո Ւ Ն Ա Ս Տ Ա Ն . — Ժ օ Ր Ճ Բ . Թ ա գ ա լ ո Ր , Գ ա ն ա կ ա լ ա թ ի ն 27 Ս Ե պ Ե . 1922:

Պ Է Լ Ճ Ի Կ Ա . — Ա յ պ Ե ր Ա . Թ ա գ ա լ ո Ր , Ծ ն ու ն յ 8 Ա պ ր ի յ 1875 Գ ա ն ա կ ա լ ա թ ի ն 8 Գ Ե կ Ե . 1909:

Պ Ո Ւ Լ Կ Ա Ր Ի Ա . — Պ ո Ր ի ս Գ . Թ ա գ ա լ ո Ր , Ծ ն ու ն յ 30 3 ա լ ի ս 1891, Գ ա ն ա կ ա լ ա թ . 3 Հ ո կ Ե . 1918:

Ռ Ո Ւ Մ Ո Ն Ե Ի Ա . — Ֆ Է Ր Տ ' Կ ա ն Տ Թ ա գ ա լ ո Ր , Ծ ն ու ն յ 24 Օ գ ո ս . Գ ա ն ա կ ա լ ա թ ի ն 11 Հ ո կ Ե . 1914:

Ս Ե Բ Պ Ի Ա . — Ա ղ Է Բ ա ն ճ ր Ա . Թ ա գ ա լ ո Ր , Ծ ն ու ն յ 4 Գ Ե կ Ե . 1888, Գ ա ն ա կ ա լ ա թ ի ն 17 Ա պ ր ի յ 1921:

Մ Պ Ա Ն Ի Ա . — Ա յ լ Բ ո ն Ճ Գ . Թ ա գ ա լ ո Ր , Ծ ն ու ն յ 17 Մ ա յ ի ս 1886, Գ ա ն ա կ ա լ ա թ ի ն Մ ա յ ի ս 1902:

Տ Ա Ն Ի Մ Ա Ր Բ Ա . — Բ Է ի ս ի ա ն Ժ . Թ ա գ ա լ ո Ր , Ծ ն ու ն յ 24 Ս Ե պ Ե . 1870 Գ ա ն ա կ ա լ ա թ . 16 Մ ա յ ի ս 1912:

ԵՍՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԳԻՑՈՒՆԻՆ

ԵՍՂԱՂՈՒԹԵԱՆ

Ռուսն կր բաղձայ ամբողջ մարդկութիւնը

Գիցուհին ձախ ձեռքը բռնած է առատութեան եղջիւրը եւ աջ ձեռքը ջահ մը՝ պատերազմի գործինէրը սյրելու ծառայող: Գրուելը՝ ուղիղ ղեկմը՝ Տանգարա, վստահութեամբ հեռուն կը նայի: Իր ջանիկ աստուածութիւն, որմէ կը բղխին ամէն բարեր:

Մէջ, աշխարհներ սարսոյ խռովութիւններ կը խլին մէնէ ուրախութիւն եւ սրաբնութիւն: Թող առեւտրութիւնը հայրածուի եւ ամէն որ մարան վայելէ կէտերը: Սակայն որ ձեռք ձեռքի տարով ծաղկեցնէ՛ անցեալին աւերակները, երգելով սյուսէս. «Մ'ի աղբիւ գիցուհի, թող վէմը, երկաթն ու պղինձը քու պատկերդ յաւիտեան մեր մէջ գրծունն, որովհետեւ քեզմով գաշտեր հասկածուս ու կեզոյն հունձրով կը բնցունին, քաղաքներ կը շէնանն. քեզմով ամէն կողմ՝ հանդէսներ, պարեր, պարերգութիւններ, երգեր եւ խնջոյթներ կ'ըլլան:

«Գուն նորապսակ ամուր տաճար կը տանիս, գուն աննցմէ սերած տղոց օրրաններ կը հրեանս, գուն այն միւսիմարիչ աստուծոս, որ արևուն ամէն կողմը ծաղկեցնելուն պէս մեր հոգին կը ծաղկեցնես:

«Մ'ի գու. քաղցրահայտաց դէմքդ մեզի դարձուր, եւ առատութեան եղջիւրիդ գանձերը գործող տարածէ: Ս'նա բոլոր մարդկութիւնը թեւեր տարածած զքեզ պաշտպան կը խնդրէ, երկնցուր անոր քու աջգ եւ թող իշխէ երկրի վոյ սեր, երպրութիւն եւ միարանութիւն»:

(Հեկտորաբեասր յորինում)

(Վաղամեակի երբօրոյ ոյս
Յովնանէս Տ. Գարսաւա-
նեանի յիւստակիկն)

Կ որածին մանկիկ, նուրբ ինչպէս ծաղիկ
Չինջ ինչպէս լոյսի շող էթերային,
Կողջունէ աշխարհ շեշտերով փափկիկ.
Իր տեսքովն անուշ արտեր հմայուբն:
Իր լացն պտերուն շարէ մարդարիտ.
Չայնիկը կարծես երգ մ'է թռչնիկին
Ի՛երուն հրեշտակիկ մարմնոյ մէջ վրաստ
Մորած երկրի վրայ կ'երազէ երկին:
Կը թռչին օրեր, պատկեր աճարկու.
Մառիկն ըզգեցած նոր սյժ նոր կորով
Կեանքի պայքարին զինուորն է հուժկու,
Խիզարի, քաջարի, փայլուն ձկրբերով:
Բայց այդ գեղուզէջ ծառն օրան խոր
Չեռքն անգութ մահուան սրգնիկ մ'աճա գրու,
Որ կրծէ թևերն այդ կեանքին աղուս.
Խոյս կուտար հոգին տակաւ առ ասիակ:
Մտղիկներ խամբին, տերեւներ գեղնին.
Փայտը դօսանայ, օր մ'ալ թռուկլոր
Կի՛նայ անկնդան երեսը հոգին.
Սո՛ք սեւ օրն աճա վախճանն է անոր:
Ինչպէս ասուպը երկինց մէջ անձուն
Կը շողայ պահ մը, կը մարի քիչ վերջ:
Այսպէս պատանին նրման աստղերուն
Կը սուզի, աւա՛ղ, անէութեան մէջ:

ՍԻՄՈՆ ԳԱՐՍԱՎՃԵԱՆ

ՅՈՒՆՈՒՍԻ 31, Քամուռի Սանի

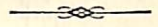
Յունուարի Խորհրդանիւ պատկերն է Ջրնու (Le
Verseau), Չողիակոսի 11րդ կենդանակերպ.
Ար. Գուրճի Տեղի:

1. 3.

- 1 19 Գե Մբոցն Թ՛նպոմոպայ Եպիսոպոսին Եւ
Թ՛նովնայ վկային: Լ.Տ. Տօն Անուանակոյու-
րեան Տեառն: Յն. 19 Գեկեմբեր: Ճեմագիւլ
Էվվիլ 25: Տօն. Քարոց 19, Հր. Թ՛լրլք 25:
- 2 20 Գե. Պանի:
- 3 21 Եւ. Մբոց կուսանացն Ենդոսի, Գովնայի Եւ
- 4 22 Ուր. Պանի: [Գե՛լիկոսի Բանակային:
- 5 23 Նր, Մբոցն Գուրի Մարգարիկն Եւ Յակոբայ
Առաքելոյն:
- 6 24 ✕ Կիր. Ե. Յիսնակաց. Յն. ճրագարոց Ծնրն-
դեան: Լ.Տ. Յայնուքիսի Տեառն:
- 7 25 Բե. Մբոցն Ասեփանոսի Բախասարկաւագին
Եւ առաջին մարիրոսին: Յն ✕ Ն՛ՆՈՒՆԳ
ՏԵԱՌՆ ՄՆԵՐՈՅ: Տեկ. Ճեմագիւլ Ալլար (29
օր): Հր. Սեբաթ (30 օր:
Չիւնաքեր Հողմուկի:

- 8 26 Գե. Արքայ առաքելոցն Պետրոսի և Պողոսի: Յն. ք. Բ. or Ծննդեան:
- 9 27 Գե. Պահի: Յն. ք. Գ. or Ծննդեան և Ասեփանոսի Նախավիպին:
- 10 28 Եւ. Արքայ Ռդոնց Ռոսման Յակոբայ Առաքելոյն և Յովնաննու Աւետարանչին: Բարեկեան Պահոց Ծննդեան:
- 11 29 Ուր. Պահի:
- 12 30 Շք. Ա. or Պահոց Ծննդեան: Արքայն Բարսեղի Հայրապետին, Երթուն Գրիգորի Դիւսադոյն, Սեդեւսրոսի Հռոմիայ Հայրապետին և Արքայ Եվրեմի Խուրին Ասորոյ:
- 13 31 Զ. Կիր. Բ. or Պահոց Ծննդեան: Տօմ. Արաց. (or 30):
- 14 1 Բե. Գ. or Պահոց Ծննդեան և ԿԱՂԱՆԳ և Տարեմոս 1924 Փուսկանին Քիլասոսի բսնին Տոմարի: Յն. ք. Յունուար և Տօմ Աւետարանալոյն քեան Տեան և յիւստակ Բարսեղի Հայրապետին:
Սառնամանիք:
- 15 2 Գե. Գ. or Պահոց Ծննդեան:
- 16 3 Գե. Ե. » » »
- 17 4 Եւ. Զ. » » »
- 18 5 Ուր. ճրագալոյց Ծննդեան. Նաւակասիք: Յն. ճրագալոյց Յայնուքեան:
- 19 6 Զ. Շք. ՏՕՆ, ԾՆՆԳԻՅԱՆ, ԵՒ ԱՍՏՈՒԱՆՍՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ, ՏԵԱՌՆ, ՄԵՐՈՅ ՅԻՄՈՒՄԻ ԳՐԻՍՏՈՒ: Յն. ք. Յայնուքիս Տեան:

- 20 7 Զ. Կիր: Բ. or Ծննդեան. Յիւստակ Մեւեբոց: Յն. ք. Յովնաննու Կարապետին:
- 21 8 Բե. Գ. or Ծննդեան. Լ. Ե. Ազնետի կուսին: Հր. Տարեգոյնս ճննոց:
Յրտաքեր Հոյմոնիք:
- 22 9 Գե. Գ. or Ծննդեան:
- 23 10 Գե. Ե. » »
- 24 11 Եւ. Զ. » »
- 25 12 Ուր. Լ. » »
- 26 13 Զ. Շե. Բ. or Ծննդեան և Տօմ Անուանալոյն քեան Տեան մեռոյ Յիսուսի Քիլասոսի:
- 27 14 Զ. Կիր. Ա. յե ծննդեան: Լաւիւաց Յովն. Մակեդոնացին: Հարամանիք:
- 28 15 Բե. Արքայն Յովնաննու Կարապետին և Արքայի:
- 29 16 Գե. Արքայն Պետրոսի Հայրապետին, Վլասայ Եպիսկոպոսին և Արիստոքոսայ սարկաւազին:
- 30 17 Գե. Պահի. Յն. Անտի կնկարին: Տս. ճիւղց Արքայ Էրայից, վերջ Կաւասուն աւորց առաջնոյ մասին ձեւեան:
- 31 18 Եւ. Արքայ Անտի, Տիպիոնի, Պարամայ և Ոնոփիոսի ձգնաւորացն: Յն. Արամասի և Կիրիլի Հայրապետացն, Լ. Ե. Արամասի և Տոմիսի: Տնկ. Էվգիլը Խատայց, որ է սկիզբն յիսուն աւորց երկրորդի մասին ձեւեան:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 29, Շուշար

Փետրուարի խորհրդանիշ պատկերն է Ձկներ (les poissons), Ձողիակուսի 12րդ կենդանակերպ.
Ար. Հուր:

1. 3.

- 1 19 Ուր. Պանի:
- 2 20 Շք. Թէոդոսի Թագաւորին և Մանկանց Եփեսոսի: ԼՏ. Տեառնընդառաջ:
- 3 21 Զ Կիր. Բ. յես ծննդեան: ԼՏ. Վլասայ Եպիսկոպոսին: Հարսանիք:
- 4 22 ԲՇ. Սրբոցն Կիրակոսի և Յուդիսայի, Կորնիլոսի, Պողիսոսի և Գրիգորիսի:
- 5 23 ԳՇ Սրբոյն Վահանայ Գողթնացոյն: Տնկ. Բհհհայ (30 or) և իւլ սյար:
- 6 24 ԳՇ. Պանի: Հր. Ադար (or 29):
- 7 25 ԵՇ. Սրբոցն Եղիսնոսի, Մակարիոսի, Վալենտիոսի, Կասիրոսի և Ալիւղասայ, Յն. Գրի:
- 8 26 Ուր. Պանի: [գորի Աստուածաբանին:

1. 3.

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

- 9 27 Շք. Սրբոցն Արանասի և Կիրողի Հյրացնի:
- 10 28 Զ Կիր. Գ. յես ծննդեան: Տնկ. Գանիկ կիհհայ:
- 11 29 ԲՇ. Սրբոցն Եղիսնայ կուսին և հօրն Փլիպպոսի և Վօր Կողդեայ և Երկուց Ելբարցն Մերգեայ և Ասիսնի և Երկուց Ներինեացն, Յն. Գարձ Նշխարաց Ս. Իգնատիոսի Հայրապետին: Տնկ. Լէյլէի Բկայիայ:
- 12 30 ԳՇ. Սրբոցն Անորէի գօրավարին և բանակի նորին, Կալինիկոսի և Գովեսեայ վկայիցն: Յն. Հայրապետացն Բարսեղի, Գրիգորի և Յովհաննոս Ոսկեբերանին: Տօմ. Մենեկան (30 or): Հր. ծով վասն մահուանն Մովսիսի:
- 13 31 ԳՇ. Պանի:
- 13 1 ԵՇ. Սրբոցն Ադրիանոսի և կնոջ նորա Անաստայ, Թէոդորոսի և Ելիքիրոսի վկայիցն: Յն. Փետրուար:
- 15 2 Ուր. Պանի: Յն. Տեառնընդառաջ:
- 16 3 Շք. Սրբոյն Գրիգորի Աստուածաբանին:
- 17 4 Զ Կիր. Գ. յես ծննդեան, Բարեկենդան Առաջաւորաց Պանոց: Հր. ծով վասն Եսքեայ:
- 18 5 ԲՇ. Ա. or Պանոց Առաջաւորաց. Յն. Լուծումն պանոց յայտ եօրնէլի: Հր. Փուխ. Տօմ յիշատակի Եսքեայ, որ է շէկեր պարամբ 2 or:

Փոփոխութիւն օրաց:

- 19 6 ԳԵ. Բ. օր պահնց Առաջաւորաց:
 20 7 ԳԵ. Գ. » » » Տնկ. ձեռքի
 կվկկ պե հեզա: or իջանելոյ ջերմութեան արեւու յօդս:
 21 8 ԵՇ. Գ. or պահնց Առաջաւորաց: ՅՈ. Երկուց
 Թէոդորոսաց վկայից:
 22 9 ԱԼ. Ե. or պահնց Առաջաւորաց եւ յիշատակ
 առանձան Յովնանու Մարգարէին առ Դիւ-
 ուէացիս:
 23 10 ՇԲ. Սրբոցն Սարգսի զօրավարին եւ որպէս
 նորա Մարտիրոսին եւ չորեքսասն զինուո-
 րացն. ՅՈ. Դարալանգոսի քահանային:
 24 11 ՃԿիր. Ե. յես Ծննդեան, ՅՈ. Վլասայ Եպիս-
 կոսոսին: ԼՏ. Մասաբեայ Առաքելոյն, Հար-
 25 12 ԲԵ. Ա. Ասովանց զօրավարաց: [սահիբ:
 26 13 ԳԵ. Ա. Սուխասեանց վկայից:
 27 14 ՃԳԵ ՏԵԱՌՆԸՆԸԳԱՌԱՉ: Տնկ. ձեռքի սանի
 պե սպ, or իջանելոյ ջերմութեան արեւու
 ի ջուրս:
 28 15 ԵՇ Սրբոցն Ոսկեանց քահանայից:
 29 16 ՈՒՐ. Պանի: Տնկ. Կիւղ սյրար:
 Մրեկաքի Հորմուկի:

ՄԱՐՏ 31 or Մարտ

- Մարտի խորհրդանիշն է Խոյր (le bélier),
 Զոդիակոսի 1րդ կենդանակերպը: Ար. Հատկ:
 Լ. 3.
 1 17 ՇԲ. Սրբոյն Խամակայ Պարբեի Հայրապետին
 մերոյ, ՅՈ. յիշատակ մեռելոց:
 2 18 ՃԿիր. Ե. յես Ծննդեան. ԼՏ. Բուն Բարե-
 կենդան: Հարսակիբ: Տնկ. Միրան կհակսի:
 3 19 ԲԵ. Սրբոցն Մարկոսի Եպիսկոսոսի, Պրոնի
 քահանային եւ Բեկիակիսի սարկաւազին եւ
 վկայի՞ն Աբդմեսնի, Որմզանայ եւ Սայէկի:
 Փորրկայից օր:
 4 20 ԳԵ. Սրբոյ Դեռնդեանց քահանայից. Տնկ.
 Ախրըր Խանայն, վրէ յիսուն անուրց երկ-
 րորդի մասին ձեռան:
 5 21 ԳԵ. Պանի. Տնկ. ձեռքի սայիս պե խսպ, or
 իջանելոյ ջերմութեան արեւու ի հողն: Հր.
 Գարնանամուտ, որ է Ապիլայ:

- 6 22 Եւ. Արքանգ Կարդանանց զօրավարաց, հա-
զար Երեսուն եւ վեց վիպից, լիշասակ մե-
ռեղց եւ տօն ազգային: Տճկ. Շապան. 29 օր):
Հր. Կիսան. Կոտակաւն Տարեգրութի նոցա:
- 7 23 Ուր. Պան:
- 8 24 Շր. Կոստանդնուպոլսոյ Ս. Ժողովոյն 150
հայրապետաց: (381)
- 9 25 Ք Կիր. Ա. Քառասնորդաց, բուն բարեկեն-
դան, եւս Յն. Լ. Քառասուն մանկունք,
Տճկ. Էվվիլի պիւրս իւլ աճուգ. սկիզբն ցրոյն
պառաւանց, որ տեւի ուր զիւր եւ եօր ցորեկ:
- 10 26 Բւ. Ա. օր մեծ պահոց:
Խառնակ եւ խոնու օր:
- 11 27 Գւ. Բ. օր մեծ պահոց:
- 12 28 Գւ. Գ. » » »
- 13 29 Եւ. Գ. » » » Տօմ. Արեգ (30 օր):
- 14 1 Ուր. Ե. » » » Յն. Մարտ. Տարեգրութի
Ելեւթական 1341 բուսականին:
- 15 2 Շր. Զ. օր մեծ պահոց Թեոդորոսի զօրավա-
րին, եւս Յն.:
- 16 3 Ք Կիր. Բ. Քառասնորդաց եւ է օր մեծ պա-
հոց. Տճկ. Ալլաբր պիւրս իւլ աճուգ, որ է վերջ
ցրոյն պառաւանց:
- 17 4 Բւ. Ը. օր մեծ պահոց: Հր. ծով վասն ման-
ուանն Յետուայ:
- 18 5 Գւ. Թ. օր մեծ պահոց:
- 19 6 Գւ. Ժ. » » » Լ. Յովսէփայ Ամահօրն:

- 20 7 Եւ. ԺԱ. օր մեծ պահոց. Յն. Գիւս նշխարաց
Ս. Կարապէին, Հր. Պաուլ, որ է խամուր-
տուգ պայրամի 8 օր, Տճկ. Պերսպ կիճկախ:
- 21 8 Ուր. ԺԲ. օր մեծ պահոց. Լ. Տեննէիկոսի
աբբային:
- 22 9 Շր. ԺԳ. օր մեծ պահոց, Արքանգ Կիրովի Ե-
րուսաղէմայ հայրապետին եւ միւս Կիրովի
Եպիսկոպոսին եւ մօրն հորա Աննայի. Յն.
Քառասուն մանկունք:
- 23 10 Ք Կիր. Գ. Քառասնորդաց. ԺԳ. օր մեծ պա-
հոց: Անտակին:
- 24 11 Բւ. ԺԵ. օր մեծ պահոց:
- 25 12 Գւ. ԺԶ. » » » Լ. Ս. Աւետմն Ս. Ած-
26 13 Գւ. ԺԷ. » » » [ամին]:
- 27 14 Եւ. ԺԸ. » » »
- 28 15 Ուր. ԺԹ. » » »
- 29 16 Շր. Ի. » » » Արքանգ Յովնանու
Երուսաղէմայ հայրապետին եւ Արքանգ հայրա-
պետացն մերոց Յովնանու Իմաստաւերին Օճ-
նեցոյ եւ Յովնանու Որոնեցոյն եւ Գրիգորի
Տաբեւացոյն:
- 30 17 Ք Կիր. Գ. Քառասնորդաց. ԻԱ. օր մեծ պա-
հոց, Տիւրքին:
- 31 18 Բւ. ԻԲ. օր մեծ պահոց, Հր. ծով վասն ման-
ուանն Հեղեայ եւ զերուքեան սպանակին:

ԱՊՐԻԼ (30 օր) *Նիսան*

Ապրիլի խորհրդանիշն է *ցուր (le Taureau)*,
Չողիակոսի Չրդ. Կենդանակերչւք. Ար. *Սեպիր*:

Լ. Յ.

- 1 19 Գե. ԻԳ. or մեծ պանոց:
- 2 20 Գե. ԻԳ. » » » Մի չիկն:
- 3 21 Եե. ԻԵ. » » »
- 4 22 Ուր. ԻԶ. » » » Տեկ. *Քանազան* (30 օր), Հր. երկրորդ բաղադրակեր որ է խամուրոզ:
- 5 23 Շր. ԻԼ. or մեծ պանոց, Սրբոց քառասնից մանկանց որք ի Սեբաստիա կստեցան. Լս. Վիչենցիոսի Ֆերերեան, Հր. Կառ (29 օր):
- 6 24 ✕ Կիր. Ե. Քառասնորդաց. ԻԸ. or մեծ պանոց, *Քասարիկ*:
- 7 25 Բե. ԻԹ. or մեծ Պանոց: Յն. Աւետմն Ա.
- 8 26 Գե. Լ. » » » |Աւետմն: *Անհրեացիկն Հողմունք*
- 9 27 Գե. ԼԱ. or մեծ պանոց:

Լ. Յ.

ԱՊՐԻԼ

- 10 28 Եե. ԼԲ. or մեծ պանոց:
- 11 29 Ուր. ԼԳ. » » »
- 12 30 ✕ Շր. ԼԴ. » » » Սրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսատուրչին յիշատակ չարչարանաց եւ մեկն ի վիրապն: Տօհ. Անեկան (or 30):
- 13 31 ✕ Կիր. Զ. Քառասնորդաց, ԼԵ. or մեծ պանոց, *Քարսեան*. Լս. Մաղիազարդ:
- 14 1 Բե. ԼԶ. or մեծ պանոց: Հր. Մոմ վան մանուան Հեկեայ եւ գերութեան սապանակին: Յն. Ապրիլ:
- 15 2 Գե. ԼԷ. or մեծ պանոց:
- 16 3 Գե. ԼԸ. » » »
- 17 4 Եե. ԼԹ. » » »
- 18 5 Ուր. Խ. » » » Տեկ. *Խըրֆայի Շերիֆ*:
- 19 6 Շր. Յիշատակ յարութեան Ղազարու:
- 20 7 ✕ Կիր. Մաղիազարդ եւ Աւետմն Ա. Աւետմնայ: Յն. Մաղիազարդ. Լս. ՉԱՏԻԿ. Հր. Սիլվան (30 օր).
- 21 8 Ա.Ի.Ա.Գ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ:
- 22 9 Ա.Ի.Ա.Գ. ԵՐԵՓՇԱԲԹԻ, յիշատակ սան Լուսարեաց Տեանն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
- 23 10 Ա.Ի.Ա.Գ. ՉՈՐԵՓՇԱԲԹԻ ԼՍ. Ա. Գեորգ: [նաց: *Չարքայիկն աւուրֆ*
- 24 11 ✕ Ա.Ի.Ա.Գ. ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, Պանն: Յիշատակ Ընդրեաց Տեանն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Տօհն ազգային, յիշատակ թխարուր նանասա-

Լ. Յ.

Ա. Պ. Բ. Ի. Լ.

կացն մերոց յընթացս համաշխարհային պատերազմի:

- 25 12 Ա.Ի.Ա.Գ. ՈՒՐԲԱԹ, յիշատակ չարչարանաց, խաչելութեան եւ քաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Լ.Տ. Մարկոսի ստեարանչին, Հր. Սաւվօր կամ Պէնճէկոսէ, որ է կիւլ պայքամբ 2 օր:
- 26 13 Ա.Ի.Ա.Գ. ՇԱԲԱԹ, ճրագարոյց Չասկի, Էսս Յն. Նստակախի:
- 27 14 *ԿԻՐԱԿԻ, ՉԱՏԻԿ, ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ, Էսս Յունաց: Տնկ. Չայրր ֆուրքունսար:
- 28 15 *ԲԵ. Բ. օր Չասկի. յիշատակ մեռելոց:
- 29 16 *ԳԵ. Գ. » »
- 30 17 ԳԵ. Գ. » » Տնկ. Գասըր կիճեպի: Պարզարքիւն օղոց:

ՄԱՅՄ 31, Մայրս

Մայիսի իորհրդանիւն է Երկաւորնէրը (les gémeaux), Չոյիսկոսի Յրոյ կենդանակերպ.

Ար. ճեղղա:

Լ. Յ.

- 1 18 ԵՇ. Ե. օր Չասկի:
- 2 19 ՈՐ. Չ. » » Յն. Պարլիլի սյազմային:
- 3 20 ՇՐ. Է. » » Յիշատակ գլխասման Յովհաննոս Մկրտչին: Լ.Տ. Գիւս խաչ: Տնկ. Արիֆի:
- 4 21 *ԿԻՐ. Բ. օր Չասկի: Նոր կիրակի: Յն. Թովմայի ստամէլոյն. Տնկ. Շէվկալ (29 օր) Էս պայքամ երեք օր. Հարսանիք:
- 5 22 ԲԵ. Թ. օր Յինանց:
- 6 23 ԳԵ. Ժ. » » Յն. Ս. Գեորգ. Տնկ. Խսրէլիզ:
- 7 24 ԳԵ. ԺԱ. օր Յինանց:
- 8 25 ԵՇ. ԺԲ. » » Յն. Մարկոսի ստեարանչին:
- 9 26 ՈՐ. ԺԳ. » »

Պայծառ օղոց:

Լ. Յ.

Մ Ա Յ Ի Ս

- 10 27 Շք. ԺԳ. or Յիմանց. Յն. Շմառնի ազգակա-
նին Քրիստոսի:
- 11 28 ՃԿիր. Գ. ԺԵ or Յիմանց, Տօն աշխարհա-
մասրան, որ է Կանանց կիրակի: Հարսանիք:
- 12 29 ԲԵ. ԺԶ. or Յիմանց. Տօն. Մարտի (or 30):
- 13 30 ԳԵ. ԺԷ. » » Յն. Յակոբոսի առաքե-
լոյն երբօրն Յովն. Աւետարանի:
- 14 1 ԳԵ. ԺԸ. or Յիմանց: Յն. Երեմիա Մարգա-
րիկն: Մայիս (or 31):
- 15 2 ԵԵ. ԺԹ. or Յիմանց: Յն. Գիւտ նշխարաց Ա-
բամասի հայրապետի:
- 16 3 ՈՒՐ. Ի. or Յիմանց:
Գարնանային օր:
- 17 4 Շք. ԻԱ. or Յիմանց
- 18 5 ՃԿիր. Գ. ԻԲ. or Յիմանց, Կարմիր կիրակի:
- 19 6 ԲԵ. ԻԳ. or Յիմանց: *[Հարսանիք:]*
- 20 7 ԳԵ. ԻԴ. » » Հր. Թառնուզ (29 or):
- 21 8 ԳԵ. ԻԵ. » « Յն. Յովնաննու աւետարանի:
- 22 9 ԵԵ. ԻԶ. » » Յն. Եսայեայ մարգարէի:
- 23 10 ՈՒՐ. ԻԷ. » »
- Բարիխառնութիւն:*
- 24 11 Շք. ԻԸ. or Յիմանց:
- 25 12 ՃԿիր. Ե. ԻԹ. or Յիմանց. տօն Երեմիան Ս.
Խաչի: Հարսանիք:
- 26 13 ԲԵ. Լ. or Յիմանց:

Լ. Յ.

Մ Ա Յ Ի Ս

- 27 14 ԳԵ. ԼԱ. or Յիմանց:
- 28 15 ԳԵ. ԼԲ. » » Երդ. Տարեկարն Անկա-
խորթան Հայ Համրապետութան:
- 29 16 ԵԵ. ԼԳ. or Յիմանց: ԼՏ. Համբարնուն Գր-
30 17 ՈՒՐ. ԼԴ. » » *[րիստոսի:]*
- 31 18 Շք. ԼԵ. » »

Չասարային տար:

ՅՈՒՆԻՍ 30, Հագիրան

Յունիսի խորհրդանիշ պսակերն է *Խեցցեհեղ*
(le cancer), Չողիակոսի Կրդ. կենդանակերպ.
Ար. *Սերկրաւ:*

Լ. Յ.

- 1 19 ՃԿիր Զ. ԼԶ. or Յիմանց:
- 2 20 ԲԵ. ԼԷ. or Յիմանց: Տնկ. Չիլզատէ (30 or):
- 3 21 ԳԵ. ԼԸ. » » Յն. Կոստանդիանոսի Եւ
4 22 ԳԵ. ԼԹ. » » *[Հեղինեայ:]*
- 5 23 ՃԵԵ. Խ. » » ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՄՆ ԲԸ-

ՐԻՍՏՈՍԻ Տեառն մերոյ յերկինս եւս Յն. Հր.
 ծով վասն առմանն Երուսաղէմի:

6 24 Ուր. ԽԱ. or Յինանց. Պահն:

7 25 Շք. ԽԲ. » »

Մերք պարզ եւ մերք սննդն:

8 26 * Կիր. Է. ԽԳ. or Յինանց. Երկրորդ Ծարկազարդ. ԼՏ. Հոգեգալուս. Հարսանիք:

9 27 ԲԵ. ԽԴ. or Յինանց. Տնկ. Ինգըղապր Սայֆի, որ է սկիզբն առասուրբեան ջուրցն Նեղոսի (Նիլ միսպարհի):

10 28 ԳԵ. ԽԵ. or Յինանց:

11 49 ԳԵ. ԽԶ. » » ԼՏ. Բառնաբայ առաքելոյն. Տօմ. Մարգաց (30 or):

12 30 ԵԵ. ԽԷ. or Յինանց.

13 31 Ուր. ԽԸ. » » ԼՏ. Անննի Պասուսցոյն:

14 1 Շք. ԽԹ. » » Յն. Յունիս (or 30):

Ջերմ եւ հողմունք:

15 2 * Կիր. Ծ. or Յինանց: Հոգեգալուս. Պեխտկոստէ. Բարեկենդան Եղիսական պահոց: Յն. եւս Հոգեգալուս:

16 3 ԲԵ. Բ. or Հոգեգալուսեան: Պահն: Յն. Իւսիֆ է յայսմ եօրցնէլի:

17 4 ԳԵ. Գ. or Հոգեգալուսեան: Պահն:

18 5 ԳԵ. Գ. » » » Հր. Աք. (30

19 6 ԵԵ. Ե. » » » [or]:

20 7 Ուր. Զ. or Հոգեգալուսեան: Պահն:

21 8 Շք. Է. » »

22 9 Կիր. Ա. Կիրակէ յարութեան եւ յիւսակ եղիայի մարգարէին: Յն. Բարեկենդան Ս. Առաքելոց, Հարսանիք: Ամառնամոս եւ աբեապարձ, ցերեկն սկսանի կարճանալ եւ գիշերն երկարիլ:

Որսմունք:

23 10 ԲԵ. Մրբոց Հալիսիսեանց կուսանաց: Յն. Պահն Առաքելոց (19 or):

24 11 ԳԵ. Մրբոց Գայիանեանց կուսանաց, Յն. Մրբոց առաքելոցն Բարդոյիմէոսի եւ Բառնաբայ: ԼՏ. Ծնունդ Յովնաննն կարապէսին:

25 12 ԳԵ Պահն:

26 13 ԵԵ. Մրբոցն Յովնաննն կարապէսին եւ Աբանազինեայ Եպիսկոսոսին: Հր. ծով վասն գերութեան եւ աւերման Երուսաղէմի, որ է Բարապարամ:

27 14 Ուր. Պահն:

28 15 * Շք. Մրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի կուսաւորչին յիւսակ ելից ի վիրապէն:

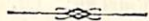
Սպանալիք կարկէսի:

29 16 * Կիր. Բ. գլինի Հոգեգալուսեան, սօն կարողիկէ Մրբոյ Էջմիածնի. ԼՏ. Ս. Առաքելոցն Պեքոսի եւ Պօղոսի: Հարսանիք:

Լ. Յ.

ՅՈՒՆԻՍ

30 17 ԲԵ. Արբոնցն Մանկանցն Բերդէնէմի եւ Ակա-
կիոսի վկային, Մովկիոյ Բանանային եւ
Կոստասիոսի զինուորին: ԼՏ. Երկուստան ա-
ռաւերոց:

ՅՈՒՆԻՍ 31, ԹԵՆՆՈՂ

Յուլիսի խորհրդանիւն է Առիւծը, (le Lion.)
2 Չողիակոսի Ծղ. կենդանակերպը. Ար. Էսդր.:
Լ. Յ.

- 1 18 ԳԵ. Արբոց Կուսանացն Կուսեայ եւ Մանեայ:
- 2 19 ԳԵ. Պանի: Տնկ. Զիլինինէ, (29 օր):
- 3 20 ԵԵ. Արբոնցն Սահակայ եւ Յովսեփայ եւ արբոց
վկայիցն Սարգսի եւ Բագոսի:
- 4 21 Ուր. Պանի:
- 5 22 ՇԲ. Արբոնցն Մէծին Կերեսի հայրապետին
մեռոյ եւ Խաղայ Եպիսկոպոսին:
- 6 23 * Կիր. Գ. զկնի Հոգեգալստեան, Բարեկեն-
դան Լուսաւորչի պահոց: Հարսանիք:

Լ. Յ.

ՅՈՒՆԻՍ

- 7 24 ԲԵ. Պանի: Արբոնցն Եպիսկոսն Կիպրացոյն,
Բարեյայ Հայրապետին եւ Երից առակերտաց
նորին: ՅՆ. Ենունց Յովնաննու Կարա Եսին:
Փայլասակունիք:
- 8 25 ԳԵ. Պանի: Արբոնցն Կոստանդիանոսի քաղա-
ւորին եւ մօրն նորա Հեղինեայ:
- 9 26 ԳԵ. Պանի:
- 10 27 ԵԵ. Պանի: Արբոնցն Թէոդիոսի Գաղասացոյն
եւ Թալիլեայ բժեկին եւ Եօրն կուսանացն,
որք յԱնկուրիա կատարեցան:
- 11 28 Ուր. Պանի: Տօմ. Հրոսից (օր 30): Տնկ. Գուր-
պան պայրաւը 4 օր:
- 12 29 * ՇԲ. Գիւս Կեփարաց Արբոյ Հօրն մեռոյ Գրի-
գորի Լուսաւորչին: ՅՆ. Ս. Առաւելոցն Պես-
րոսի եւ Պողոսի:
- 13 30 * Կիր. Գ. զկնի Հոգեգալստեան. ՅՆ. Երկու-
ստան Առաւելոց: Հարսանիք:
- 14 1 ԲԵ. Արբոնցն Անսոնիոսի, Թէոփիլոսի, Անիլի-
սոսի եւ Փոսինոսի: ՅՆ. Յուլիս:
- 15 2 ԳԵ. Արբոնցն Գանիլէի մարգարէին եւ Երից
մանկանցն Սեդրաւայ Միսաւայ եւ Արէլու-
գոսի: ՅՆ. զիւս սփոյ Ս. Աստուածածնի:
Պարզ եւ չիւր օյք: [Եւ Մեարոպայ:
- 16 3 ԳԵ. Պանի:
- 17 4 * ԵԵ. Արբոց Թարգմանչացն մեռոց Սահակայ

Լ. Յ.

ՅՈՒԼԻՍ

- 18 5 Ուր. Պանի: Հր. Իլուլ (29 օր):
- 19 6 Շք. Արքան. Տրդատայ բազմաւորին եւ Աւետն
սիկնոջ եւ Խորովիլխոյն:
- 20 7 ՔԿիր. Ե զլինի հոգեգալսեան Գլուս ս յ ոյ Ա.
Աստուածածնի: Յն. Արբունոյն Կիրակեայ.
Հարանի/ի:
- 21 8 Բւ. Արքան Կալիստրասոսի եւ Քառասուն եւ
ինն վկայից եւ Ղուկիանոսի Բանանային:
Պարզ օյ/:
- 22 9 Գւ. Ա. Զամարիա Մարգարէին:
- 23 10 Գւ. Պանի:
- 24 11 Եւ. Ա. Եղիսի Մարգարէին: Յն. Եւփիմեայ
- 25 12 Ուր. Պանի: [կուսին:
- 26 13 Շք. Արքան Երկաստան առաքելոցն Քրիստոսի,
եւ Արքան Պողոսի Երեսասան առաքելոյ. Լ.Տ.
Աննայի մօր Ա. Աստուածածնի:
- 27 14 ՔԿիր. Զ. Զկնի Հոգեգալսեան, Բարեկեն-
դան Վարդապետի պանոց:
- 28 15 Բւ. Ա. օր պանոց Վարդապետի:
Պարզ եւ սրտմունի
- 29 16 Գւ. Բ. օր պանոց Վարդապետի:
- 30 17 Գւ. Գ. » » » Յն. Մարիամեայ
կուսին. Տնկ. *Էվվիլլ Եյեաւ իւլ պանուր. Սաւ
Եեյի,* սկիզբն աւուրց Շնիկ աստեղան:
- 31 18 Եւ. Գ. օր պանոց Վարդապետի: Տնկ. Մու-
հարրէմ 30 օր, 1343 Հինրէթի քուսկանին:

ՕԳՈՍՏՈՍ 31. Աղօթք

Օգոստոսի խորհրդանիւնն է *Կոյսը*, (la Vierge),
Զոյիակոսի ճրդ. կենդանակերպ. Ար. Սխմպիլի:

Լ. Յ.

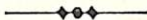
- 1 19 Ուր. Ե. օր պանոց Վարդապետի:
- 2 20 Շք. յիշատակ Տապանակին հնոյ եւ Տօն Կո-
րյոս Ա. Եկեղեցոյ եւ Նաւակասի. Յն.
Եղիայի Վարդարէին:
- 3 21 ՔԿիր. ՎԱՐԳԱՎԱՍ, տօն այլակերպութեան
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
- 4 22 ՔԲւ. Բ. օր Վարդապետի. Յիշատակ մեռե-
լոց: Յն. Մարիամու Մազդաղենացոյն:
- 5 23 Գւ. Գ. օր Վարդապետի:
Տօրպին աւուր:
- 6 24 Գւ. Պանի: Լ.Տ. Այլակերպութիւն Քրիստոսի:
Տնկ. *Ախրը Եյեաւ իւլ պանուր,* վերջ աւուրց
Շնիկ աստեղան:

- 7 25 Եւ. Ա. Եռայեայ մարզորդին:
 8 26 Ուր. Պահի: Յն. Պարագեայ կուսին:
 9 27 ✕ Շր. Սրբոցն Քաղկոսի առաքելոյն մեռոյ Էս
 Սանդիսոյ կուսին. Յն. Պանսալեոնի բժիշկին:
 Տնկ. Աշուրի կիւնիս:
 10 28 ✕ Կիր. Բ. զկնի Վարդավաթի, Տօմ. Աւելեայ
 (5 օր) Հարսանիի:
 11 29 Բե. Սրբոցն Կիպրիանոսի եպիսկոպոսին Էս
 45 վկայիցն Էս կուսանացն Յուսիանեայ,
 Էս փիւնեայ Էս Քրիստինեայ:
 12 30 Գե. Սրբոցն Արանագիկեայ եպիսկոպոսին Էս
 սասն առակերսացն Էս ճիւղ վկայից. Յն. Շի-
 դայի առաքելոյն:
 13 31 Գե. Պահի: Յն. Բաբելեոնցան Ա. Աձ.ածնի:
 Տօրագիկն աւուրի:
 14 1 Եւ. Սրբոց նախահարցն Ազոմայ, Աբլիի, Սե-
 բայ, Ենովայ, Ենովայ, Դոյի, Մեկիսեդեկի,
 Աբրահամու, Իսահակայ, Յակոբայ, Յովսե-
 փայ, Մովսէսի, Անարոնի, Եղիազարու,
 Յետուայ, Սառուէի, Սամիսոնի, Յեփրայեայ,
 Բարակայ, Գեդէոնի Էս այլոց նախահարցն:
 Յն. Օգոստոս Էս սկիզբն պանոց Ա. Աձ.ածնի:
 15 2 Ուր. Պահի: Տօմ. Դաւաարդ Էս Տարեմոս
 1374 հաստատուն Էս սովորական բոլին Հա-
 յոյց Լ.Տ. ✕ Վերափոխումն Ա. Ասուածածնի:

- 16 3 Շր. Սրբոց որդոց Էս բոռանց Ա. Հօրն մե-
 ռոյ Գրիգորի Լուսատրչին, Արիսակէսի,
 Վրդանէսի, Յուսկանն, Գիգորիսի Էս Գա-
 ճիէի: Լ.Տ. Ռօֆոսի խոստովանողին: Հր. Թերին
 (30 օր) Էս սարեմոս 5185 բուակաւին:
 17 5 ✕ Կիր. Գ. զկնի Վարդավաթի: Հարսանիի:
 18 5 Բե. Սրբոց Մակարայեցոյն Եփազարու Բա-
 նանային Էս Շանունեայ Էս 7 որդոց նորին:
 19 6 Գե. Սրբոց 12 մարզարեից, Ովսեայ, Ամով-
 սայ, Միքեայ, Յովկայ, Աբդիա, Յովնանու,
 Դաւուայ, Ամբակումայ, Սո՛ննեայ, Անգեայ,
 Զաւարեայ Էս Մաղաբեայ. Յն. Այլակերպու-
 բիւն Քրիստոսի:
 Զերմագիկն օրի:
 20 7 Գե. Պահի:
 21 8 Եւ. Սրբոցն Սո՛նեայ Էս Էրից դստերաց Պիս-
 տոսի, Էլիսիսի Էս Ազապեայ:
 22 9 Ուր. Պահի:
 23 10 Շր. Եփեսոսի Ա. Ժողովոյն 200 հայրապետաց:
 24 11 ✕ Կիր. Գ. զկնի Վարդավաթի, բաբելեոնցան
 Ա. Ասուածածնի պանոց, Հր. Քի՛լուո, սօն
 Բաուրեան, որ Է Զօրայ պայրամբ Էս Է-
 նոցա ծով մեծ:
 25 12 Բե. Ա. օր պանոց Ա. Ասուածածնի:
 26 13 Գե. Բ. » » » »
 27 14 Գե. Գ. » » » »

Տօրագիկն օրի:

- Լ. Յ. ՕԳՈՍՏՈՍ
- 28 15 Եւ. Գ. or պահոց Ս. Ասուածածնի Յն. Վերափոխումն Ս. Ասուածածնի:
- 29 16 Ուր. Ե. or պահոց Ս. Ասուածածնի. Լ.Տ. Գլխասումն Յովնաննու Մկրչին:
- 30 17 Շր. Տօն Շողակարի սրբոյ Էջմիածնի լոս սեպեան Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մեղոյ. Տնկ. Սեւեր (29 or):
- 31 18 ✕ Կիր. ՎԵՐԱՓՈՒՄՆԻՄՆ. Ս. ԱՍՏՈՒԱՆՆԵՐ-ՆԱՅ Հր. Սուֆօր, տօն շաղաւարահարաց, որ է Գամբը պայրանի 9 or:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30, Իրույ

Սեպտեմբերի խորհրդանիշ է *Կշիւշ*, (la Balance),
Չողխակոսի 7րդ. կենդանակերպ. Ար. Միզակ:

- Լ. Յ.
- 1 19 ✕ Բւ. Բ. or Վերափոխման: Յիւսակ մեռելոց:
- 2 20 Գւ. Գ. » »

- Լ. Յ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
- 3 21 Գւ. Գ. or Վերափոխման. Յն. Թաղտաի աւաքելոյն:
- Հողմուկ եւ սնճիւկ:*
- 4 22 Եւ. Ե. or Վերափոխման:
- 5 23 Ուր. Զ. » » Յն. Թ.րդ or Վերա-
[փոխման:]
- 6 24 Շր. Է. » »
- 7 25 ✕ Կիր. Բ. or » *Հարսանիք:*
- 8 26 Բւ. Թ. or » Լ.Տ. Ծնունդ Ս. Ած.ածնի:
- 9 27 Գւ. Սրբոց Յովակիմայ եւ Աննայի ծնողաց
Ս. Ասուածածնի եւ կանանցն իւղաբերից:
- 10 28 Գւ. Պանի:
- 11 29 Եւ. Սրբոց Երեմիայի մարգարէին: Յն. Գլխասումն Յովնաննու Մկրչին եւ Պանի:
- 12 30 Ուր. պանի:
- 13 31 Շր. Սրբոց առաքելոցն Թովմայի, Յակոբայ եւ Շմաւոնի. Յն. Գլխաս Գօսոյ Ս. Ասուածածնի:
- 14 1 ✕ Կիր. Գ. զկնի վերափոխման. Գլխաս Գօսոյ Ս. Ասուածածնի. Յն. Սիմեոնի Սիւնակեցոյն եւ Սեպտեմբեր. Լ.Տ. Խաչվերաց. Տօն. Հողի (30 or): *Հարսանիք:*
- 15 2 Բւ. Սրբոց վկայիցն Սեփանոսի Ուլնեցոյն եւ Գոհարիւնեայ, Ծամիսսի, Տուփիոսի եւ Ռասիկոսի: Հր. Խէտուան (30 or):
- 16 3 Գւ. Սրբոց Մարգարէիցն Եգեկիէլի, Եգլի եւ Զաւարիայ հօրն Յովնաննու Մկրչին:

Լ. Յ. ԱՆՊՏԵՄԲԵՐ

- 17 4 ԳԵ. Պահֆ:
 18 5 ԵՇ. Մրբոցն Յովնաննու Կարապետին և Յոբայ արդարոյն:
 19 6 Ուր. Պահֆ: Յն. Միխայէլի հրէճակապետին, ի զիւղորէս սօն վասն արտօրից:
 20 7 Շր. Նիկիոյ Ս. Ժողովոյն 318 Հայրապետաց:
 21 8 ՃԿիր. Գ. զկնի վերափոխման և բարեկենդան Ս. Խաչի պահոց և Ծնունդ Ս. Աստուածածնի. ևս Յունաց: Լ.Տ. Մասքէոսի աւետարանչին:
 22 9 ԲԵ. Ա. օր պահոց Ս, Խաչի. Յն. Յովակիմայ
 23 10 ԳԵ. Բ. » » » [և Աննայի:
 24 11 ԳԵ. Գ. » » »
 25 12 ԵՇ. Գ. » » »
 26 13 Ուր. Ե. » » »

Խառն եղանակ:

- 27 13 Շր. Տօն Եկեղեցոյ ի նաւակասիս Ս. Խաչի. Նաւակասի՛. Յն. Խաչվերաց և պահֆ:
 28 15 ՃԿիր. ԽԱՉՎԵՐԱՅ: Տնկ. Րէպիլ էվիլ (օր 30):
 29 16 ՃԲԵ. Տօն Խաչի, Յիւսակ մեռելոց. Լ.Տ. Միխայէլի հրէճակապետին:
 30 17 ԳԵ. Տօն Եկեղեցոյ. Լ.Տ. Տօն Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ և Հերոնիմոսի վրդայֆին:

ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ 31, Թըշրիկի էվիկի
 Չոկտեմբերի ի օրհրդանիւն Լ. Գորիճը, (la Scorpion),
 Զոպիակոսի Տրդ. կենդանակերպ. Ար. Ագրեպ:

Լ. Յ.

- 1 18. ԳԵ. Պահֆ, սօն Եկեղեցոյ:
 2 19 ԵՇ. Տօն Եկեղեցոյ:
 3 19 Ուր. Պահֆ. սօն Խաչի. Յն. Եւսսաբէոսի նրբ- [նաւորին:
 4 21 Շր. Տօն Խաչի:
 Անճրեւային օրֆ:
 5 22 ՃԿիր. Բ. զկնի Խաչի, բարեկենդան պահոց վարագայ արոյ Խաչին:
 6 23 ԲԵ. Պահֆ. Մրբոցն Մամասայ, Փիլիկիմոնի և Միմէոնի Միմակեցոյն. Յն. Յըւրբիւն Յովն. Կարապետին:
 7 24 ԳԵ. Պահֆ. Մրբոց կուսանացն Փեփրոնեայ և Մարիանեայ և վկայուելոյն Շուսանայ դստեր մեծին վարդանայ. Յն. Գիւս պատկերի Ս. Աստուածածնի:
 8 25 ԳԵ. Պահֆ. Լ.Տ. Պիրիմիբայ կուսին:

Լ. Յ. ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ

- 9 26 Եւ. Պահֆ. Արքոց հայրապետացն Բարապանո, Անքիմոսի եւ Երանոսի: Յն. ննջումն Յովհաննոս աւետարանի: Տնկ. Միկլոսը նեպոլի:
- 10 27 Ռւր. Պահֆ:
- 11 28 Շր. Արքոցն Գէորգայ զօրավարին, Ադոկոսոսի եւ Ռոմանոսի երգեցողին:
Անհրէշաքի հողմունի:
- 12 29 Ք Կիր. Գ. զկնի իտալին. ՏՕՆ ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱԶՆԻ: Ա. Կիրակէ եօրն շրթուց. Հարսանիք:
- 13 30 Բւ. Արքոցն Գարի Գրուեցոյն եւ վկայիցն Ղամբէտոսի եւ Ղամբէտոսոյն: Յն. Տօն Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ:
- 14 1 Գւ. Արքոցն Եւսաբէտոսի եւ կնոջն Թովովիսեայ եւ երկուց որդոցն եւ կուսանացն երմոնեայ եւ նեկսարինեայ. Յն. Անանիա առաքելոյն, եւ Հովհաննէր Տօմ. Սահմի (30 օր):
- 15 2 Գւ. Պահֆ. Լս. Թերէզա կուսին, Հր. Քաւրէ (29 օր):
- 16 3 Եւ. Արքոց իշխանացն Սահակայ եւ Համա-
- 17 4 Ռւր. Պահֆ: [զասպայ:
- 18 5 Շր. Արքոց 72 Աշակերտացն Քրիստոսի. Լս. Ղուկասոս աւետարանչին:
- 19 6 Ք Կիր. Գ. զկնի իտալին: Բ. Կիրակէ եօրն շարաքուց. Յն. Թովմայի աւելոյն: Հարսանիք:
Փոքորկայոյց հողմունի:
- 20 7 Բւ. Արքոցն Փոկասոս հայրապետին եւ Երանոսի հետեւողին առաքելոցն:

Լ. Յ. ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ

- 21 8 Գւ. Արքոց կուսանացն Թեղեայ, Վարվառեայ եւ Պեղիբեայ:
- 22 9 Գւ. Պահֆ. Յն. Տեառնեպօր Յկրյ. աւելոյն:
- 23 10 Եւ. Արքոցն Պանդալեոնի բժշկին, Երմոնեայ Բահանային, Եւպրատեայ կուսին:
- 24 11 Ռւր. Պահֆ: Լս. Ռափայլի հրեշակապետին:
- 25 12 Շր. Արքոց Թարգմանչաց վարդապետացն մերոց Մեարապայ, Երիւէի, Մովսէսի Բերդոյին, Գարի անյարբ փիլիսոփային, Գրիգորի Դարեկացոյն եւ Երեմիա Կայեցոյն:
- 26 13 Ք Կիր. Ե. զկնի իտալին: Գ. Կիրակէ եօրն շարաքուց. Հարսանիք:
Խոնար եւ անգամած:
- 27 14 Բւ. Արքոցն Գրիգորիսի Աղուանից կաթողիկոսին եւ արքոց հարցն Թարթայ, Վարոսի, Թովմասոս, Անտոնի եւ Կրօնիղեայ եւ 7 խոսանարակացն որք Յինանկնեայ վանն կասարեցան:
- 28 15 Գւ. Արքոց առաքելոցն Անանեայ, Մասարեայ, Բառնաբայ, Փիլիպպոսի, Յովնաննո, Շիլլայի եւ Սիլուանոսի: Լս. առաքելոցն Սիմոնի եւ Յուդայի: Տնկ. Քայիւլ ախըր (30 օր):
- 29 16 Գւ. Պահֆ. Յն. Ղուկիանոսի հարիւրապետին:
- 30 17 Եւ. Արքոցն Գիորգոսի Արիստապատոցոյն եւ առաքելոցն Տիմոթէոսի եւ Տիստի:
- 31 18 Ռւր. Պահֆ. Յն. Ղուկասոս Աւետարանչին:

- 16 3 ✕ Կիր. Ը. զկնի խաչին. վեցերորդ կիրակէ
եօրն շաբաթուց. *Հարսանիք*;
Հողունիք;
- 17 4 ԲԵ. Սրբոցն Ասեփանոսի Հռովմայ հայրապե-
սին եւ քանապոյց եւ սարկաւագաց եւ ժո-
ղովբոց որք ընդ նաւ կասարեցան:
- 18 5 ԳԵ. Սրբոցն Ալիփսիմեայ եպիսկոպոսին եւ
Ալիքալայ քահանային, Ալիքալայ սարկաւա-
գին եւ Պղատնի վկային:
- 19 6 ԳԵ. Պանի:
- 20 7 ԵՇ. Սրբոց հայրապետացն Մեսրոփանոսի, Ա-
ղէքսանդրոսի եւ Պօղոսի խոսովանողին եւ
Նոսարացն Մարկիանոսի եւ Մարտիրոսի:
- 21 8 Ուր. Պանի, Յն. Միխայէլի հրեւականացիին.
ԼՏ. Ընծայունն Ս. Ասուածածնի:
- 22 9 ՇԲ. Սրբոց հրեւականացեացն Գաբրիէլի եւ
Միխայէլի եւ ամենայն երկնային զօրաց:
- 23 10 ✕ Կիր. Թ. զկնի խաչին, եօրներորդ կիրակէ
եօրն շաբաթուց. *Հարսանիք*;
- 24 11 Սրբոցն Մելիսոսի Անիտոբայ հայրապետին եւ
Մինասայ եգիպտացոյցն եւ միւս Մելիսոսի
եպիսկոպոսին, Բուրայ քահանային եւ Շի-
նո Սարկաւագին:
- 25 12 ԳԵ. Սրբոցն Գեւորեայ վկային եւ Բասիլիս-
կոսի քահանային, Յն. Յովնաննու Ողորմա-

- ձին, ԼՏ. Կասարիմեայ Կուսին: Տնկ. *Եպի-
րաց skofխախ քարբունապ:*
- 26 13 ԳԵ. Պանի. Յն, Յովնաննու հսկերեանին:
- 27 24 ԵՇ. Սրբոցն Գուրխասայ, Սամուհասայ, Աբի-
բայ Սարկաւագին, Ռոմանոսի Միայնակեցին,
Մանկանն խոսովանողի, եւ Հիւսիփոսի զի-
նաւոյին. Յն. Փիլիպպոսի առաքելոյն եւ բա-
րեկենդան քառասներորդաց պանոց ձննդեանն
Բրիսոսի. Տնկ. ձեւագլխի Լվիլի (30 օր):
- 28 15 Ուր. Պանի. Յն. սկիզբն պանոց ձննդեան
Բրիսոսի:
- 29 16 ՇԲ. Սրբոց առաքելոցն Անդրէի եւ Փիլիպ-
պոսի. Յն. Մասրէոսի աւետարանչին:
- 30 17 ✕ Կիր. Ժ. զկնի խաչին, Բարեկենդան Յիս-
նակաց պանոց. ԼՏ. Անդրէի առաքելոյն:

ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ 31, *Քեանուկի Էփփկ*
Գեկտեմբերի խորհրդանիշն է *Այծկղզիաբլ*, (le Capri-
corne), Զոդիակոսի 10րդ. կենդանակերպը.
Ար. ձեփ:

Լ. Յ.

1 18 ԲԵ. Ա. or. պահոց Յիսնակաց:

2 19 ԳԵ. Բ. » » »

Չիւնարեր աւուրփ:

3 20 ԳԵ. Գ. or պահոց Յիսնակաց:

4 21 ✕ ԵԵ. Գ or » » Soli է ընծայման
Ս. Ածածնի. երկ պահոցն ի սահարն. Էս Յն.:

5 22 Ուր. Ե. or պահոց Յիսնակաց:

6 23 ՇԲ. Սրբոց Գրիգորի սխանկազործին, Գի-
կողարոսի հայրապետին և Միլոռոնայ եպիս-
կոպոսին. ԼՏ. Նիկոլարոսի հայրապետին, Հր.
ծոմ վասն պաշարման Երուսաղէմի ի Նա-
բուզոդոնոսոսրայ:

7 24 ✕ Կիր. Ա. զկնի Յիսնակաց. ԼՏ. Ասբրոսիոսի
Է. իսկոպոսին:

Լ. Յ.

ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ

8 25 ԲԵ. սրբոց կուսանացն Յուլիանայ և Վա-
սիլոնոյ, սրբոց Բահանայիցն Աբրահամ և
Խորենայ և անաժար բժշկացն Կովնայի և
Գամիլանոսի և Ասուածսոյ վկային. Յն.
Նեֆախնայ կուծն. ԼՏ. Յրուրիան Ս. Աս-
ուածածնայ ի յԱննայէ:

Յրուրիան օրոց

9 26 ԳԵ. Սրբոցն Գառնիկանոսի Քահանային, Տա-
րագրոսի, Պորոսի, Անդրոնիկոսի վկայից և
Ոնեսիսայ և այլոց աշակերաց առաքելոյն
[Պորոսի]:

10 27 ԳԵ. Պահփ:

11 28 ԵԵ. Սրբոցն Կրկնայ Հայրապետին և Բագա-
րասայ Տոռոմենայ եպիսկոպոսին:

12 29 Ուր. Պահփ: Հր. Սեբաս (30 օր):

13 30 ✕ ՇԲ. Սրբոց առաքելոց և առաջին Լու-
սաւորչացն մերոց թաղէոսի և Բարբողի-
մոսի, Յն. Անդրէի առաքելոյն:

14 1 ✕ Կիր. Բ. Յիսնակաց: Յն. Նաուսայ մարգրէին:

15 2 ԲԵ. Սրբոցն Գեներիոսի եպիսկոպոսին և
Մերկերիոսի զիւռոտիին, Յակովբայ և Իւ-
ւայառայ վկայիցն. Յն. Արակոմայ մարգրէին:

16 3 ԳԵ. Սրբոցն Սլէասայ, Երեմիանայ, Գրա-
բոսի և կամար աղբասացն Յովնանու և
Սլեփէլանոսի. Յն. Սոփոնիա մարգարէին:

17 4 ԳԵ. Պահփ. Յն. Վաղվառայ կուսին:

Լ. Յ.

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- 18 5 ԵՇ. Արքայ հարցն եղիպացոց, Պոզոսի, Պոզայ, Մակարայ, Էւագրի, Յովնաննու Գրեհեցւոյն, Յովնաննու Կարնահասակին, Դեղոսի, Աքսէնի, Սիսիանու, Դանիէլի, Մրապլոնի, Մակարիոսի, Պիմէնի եւ այլոց արքայ հարց. Յն. Արքայն Սարայի եզնաւորին:
- 19 6 Ուր. Պանհ. Յն. Դիկոպոսի հայրապետին պաշտպանին նաւալարաց:
- 20 7 Շք. Արքայն Դիկոպոսի Զմիւռնացոյ սմանչելագործ Հայրապետին:
- 21 8 ՃԿիր. Գ. Յիսնակաց. բարեկեղան պանոց Արքայն Յակոբայ:
- 22 9 ՃԲԵ. Պանհ, Տոն Յորթեան Ս. Ասուածածնի յԱննայէ, Էւ Յունաց: Զնեհամոտ եւ արեւադարձ. ցորեկն սկսանի երկարիլ եւ գիշերն կարճանալ:
- 23 10 ԳՇ. Պանհ. Արքայն Կոռնելիոսի հայրապետին եւ Շմառնի ազգականին Քրիստոսի եւ Պոլիկարպոսի Հայրապետին Զմիւռնիոյ եւ վկայիցն որ յարեւելս կատարեցան:
Չիսնաքեր հոլմուհի:
- 24 11 ԳՇ. Պանհ. ԼՏ. ճրագարոյց Ծննդեան:
- 25 12 ԵՇ. Պանհ. Արքայն Էւսրասիոնի, Օգսենիոսի, Ոլիբեստի եւ Մարսարիոսի Յն. Սայրիսոնի եպիսկոպոսին. ԼՏ. Ճ Ծնունդ Տեառն:
- 26 13 Ուր. Պանհ. ԼՏ. Ասեփանոսի նախալկային:

Լ. Յ.

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- 27 14 Շք. Արքայն Յակոբայ Մծբնայ հայրապետին, Մարուգէի եզնաւորին եւ Մելիսոսի եպիսկոպոսին. ԼՏ. Յովնաննու Աւետարանչին:
- 28 15 ՃԿիր. Գ. Յիսնակաց. ԼՏ. Մանկանցն Բերդէնէմի. Հարսուիխի: Տնկ. Ճեմազիւլ Ախր (29 օր),
- 29 16 ԲՇ. Արքայ հայրապետացն Իզնաէփոսի եւ Աղղիլի եւ Մարուբայի եպիսկոպոսին:
- 30 17 ԳՇ. Արքայն Թէոպոմպայ եպիսկոպոսին եւ Թէոմկայ վկային եւ չորից զինուորացն Բաստի, Էւսերի, Էսիփի եւ Բաւլիլիկայ յորդւոց Դանիէլի մարգարէին:
- 31 18 ԳՇ. Պանհ:

Ստոնաքեր օյի:

Յ Ա Ի Ե Լ Ո Ւ Ա Ն

1924 Յունաց արքայն Գեկի.ի մնացորդ
13 օրեր եւ Լասինական 1925ի
Յունուարի 13 օրեր:

Լ. Յ.

- 1 19 ԵՇ. Արքայ կուսանացն Ինդոսի, Դոմնայի եւ Գղերիկոսի Բանանային եւ երկուց բիրուցն,

Լ. Յ.

ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ:

որք այրեցան յեկեղեցին Եփրատիցս ցոց: Լ.Տ.
Յունուար 1 և Տարեմաս 1925 բուսականին
նոր տօնարին և տօն տօնոհմութեան Տեանն:

- 2 20 Ուր. Պանի:
- 3 21 Շք. Կոթակայ և ի Բերթոսո հասաւ: ցեղայ
անդաւիկ բազաւտին մեռոյ Սրբոյ Սրբա-
- 4 22 ԶԿիր. Ե. զկնի Յիսնակաց: *Հարսակիջ:* լրու:
- 5 23 Բե. Սրբոյն Գարբի մարգարէին և Յակոբայ
առաքելոյն:
- 6 24 Գե. Սրբոյն Ասեփանոսի Ըտիւսարկաւագին
և առաջին մարտիրոսին. Յն. ճրագարոյց
Յննդեան. Լ.Տ. Յայնոսիւն Տեանն:

Մրրիկ և ձիւնի:

- 7 25 Գե. Պանի. Յն. ԶԵՆՈՒՆԳ ՏԵԱՌՆ ՍԵՐՈՅ
ՅԻՍՈՒՍԻ ԳՐՈՍՏՈՒՅ:
- 8 26 Եւ. Սրբոց առաքելոցն ՊԵՆՈՒԻ և Պօղոսի.
Յն. Զ Բ. or Յննդեան:
- 9 27 Պանի. Յն. Զ Գ. or Յննդեան և Ս. Ասեփա-
նոս նախավկային:
- 10 28 Շք. Սրբոց բոլորն Ռոսման Յակոբայ առա-
քելոյն և Յովնաննու առեսարանչին:
- 11 29 ԶԿիր. Զ. զկնի Յիսնակաց. բարեկեղան
պանոց Յննդեան. Հր. Աղար:
- 12 30 Բե. Ա. or պանոց Յննդեան:
- 13 31 Գե. Բ. » » »

ՀՈԳԵՒՈՐ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻԻՆ

Տ. Տ. ԳԷՈՐԳ. Ս. Կարողիկոս Ամենայն Հայոց,
Գանակալ Արարատեան համազգային նախամեծար
Արքոռոյ Ս. Էջմիածնի:

Տ. Տ. ՍԱՀՍԿ. Ս. Կարողիկոս Տանն Կլիկիկոյ:
Տ. Տ. Եղիշեկ Ս. Արեւիակոյոս Գուրեան,
Պատրիարք Ս. Երուսաղէմի:
Տ. ԳԷՈՐԳ Ս. Եպիսկոպոս Արարատեան, Պատ-
րիարքական Տեղապան Կ. Պոլսոյ:

ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆ ԳՈՒՄ-ԳԱՐՈՒ

ՀՆՈՒԱԶՍՅՆ 1328

ՊԱՇՏՕՆԷՈՒԹԻԻՆ

Տ. Ամբաս. Ծ. Վրդ. Գազարեան, Պատրիարքա-
կան Փոխանորդ:

Տ. Տրդատ Աւագ Բենյ. Պոյանեան, ամուսնա-
կան արձանագրութեանց Բարձրագր:

Տ. Բարսղ Աւագ քննյ. Թագրմնեան, Կրօն. Ժո-
ղովոյ Բարձրար:

Տ. Արամ քննյ. Պատմանեան, Դաս. Խորհրդոյ
Բարձրար:

Ազնիւ Տէր Անարունեան, Ազգ. գործակատար:

Միհրան Չուխանեան, Գիւմնասպետ:

Արիկ Մուլանեանեան, Քարտուղար Ազգ. Ժո-
ղովայ:

Թորոս Ազատեան, Ռատմական Խորհրդոյ Բար-
ձրար:

Հրանտ Ֆերունիսան, Տնտես. Խորհրդոյ Բարձ-
րար Էւ Էլքի. քննիչ:

Կարապետ Համբարձումեան, Կրթական տեսուչ:

Գառնիկ Հայկեան, Հասուրից Էւ վիպագրոց
տեսուչ:

Արմենակ Թէլլախեան, արձանագր. տեսուչ:

Յակոբ Վարձապետեան, Փոխանորդարանի Բար-
ձրար:

Գեղամ Գոչունեան, Համարակալ

Արամ Շիրինեան, արկղակալ

Երամ Մրապեան, Ֆրանս. Բարձրար

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Տ. Յովնանէս Արեւս. Արարունի, Ա. Ասկնապետ

Տ. Մեարոյ Եպիսկ. Նարոյեան, Բ. »

Տ. Գեորգ Եպիսկ. Արալանեան

Տ. Բարթոլ քննյ. Թագրմնեան, Ա. Ասկնապետ
Տ. Խորէն Ա. քննյ. Յարութեան,
Տ. Աբէլ Ա. քննյ. Երեցեան
Տ. Արխասակէս Ա. քննյ. Վարձապետեան
Տ. Արխասակէս քննյ. Հիսարեան,
Տ. Զարմայր » Կէօղարեան, Բ. Ասկնապետ
Տ. Մեարոյ » Տ. Մեարոյեան:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Յարութեան Մասիսեան

Տօփ. Անտէ Վարձալ

Լեւոն Թօփախեան

Խաչիկ Գեորգեան

Հայկ Անտէեան

Պետրոս Խորասանեան

Պերն Քերէպէնեան

Սիմոն Մելիքեան

Ասեփան Մրապեան

Ասեփան Կարսիկեան

Քերոպէ Տաճատեան

ՌԻՄՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԳ

Պետրոս Արունի

Արամ Նիկողոսեան

Թորոս Երայլեան

Կարապետ Քիւրճեան

Ասկնապետ
Ասկնապետ

Ասկնապետ
Ասկնապետ

Ճանիկ Վրբանէսեան
Զարեհ Զափարեան
Տօֆ. Տիմանեան

ՏՆՏԵՅԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Աղեփանդ Ասուածաւսուրեան
Մինբան Գարագառ
Պէտրոս Մազլըմեան
Լուրժիկ Գուլումեան
Աբրահամ Էֆեփեան
Յարութիւն Հազարապետեան
Լեւոն Եալբուեան

*Ասեմապետ
Ասեմապետ*

ԴԱՏԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տ. Վարդան Ա. Բնիյ. Գերձակեան
Տ. Հմայեակ Բնիյ. Արապանեան
Տ. Յուսիկ Բնիյ. Քէրէօրէնեան
Տ. Ղեւոնդ Բնիյ. Մուրասեան
Խորէն Սարգիսեան
Յակոբ Թորոսեան
Պապիկ Սիմանեան

**ՈՒՍՈՒՑՉՉՍՑ ՕԴՆՈՒԹԵԱՆ ՄՆՏՈՒԿԻ
ՀՈԳԱԲԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

(չէ բնորոտ)

ՎԱՆՅՈՐԷՒՅ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տ. Գնէլ. Ս. Եպիսկ. Գալէմբարեան
Տ. Արսաւազ Յ. Վրդ. Սիւրմէան, *Ասեմապետ*
Արմենակ Զպուրեան, *Ասեմապետ*
Յարութիւն Արապանեան
Յարութիւն Գիմսփեան,
Ամբաս Գարբեան

ԵԼՄՏԻՅ ՀՈԳԱԲԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Սարգիս Գօշունեան *Ասեմապետ*
Գրիգոր Զորեան, *Ասեմապետ*
Յարութիւն Հապարեան

ԿՏԱԿԱՆ ՀՈԳԱԲԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Տ. Սարգիս Ծ. Վրդ. Տէր Սարգիսեան
Տ. Արսէն Ծ. Վրդ. Վեհունի *Ասեմապետ*
Տ. Հմայեակ Վրդ. Պալարիյանեան,
Գէորգ Մոսիչեան
Տիգրան Նազաբեան
Պապիկ Սիմանեան
Տօֆ. Պ. Վարձապետեան

ԱԶԳ. ԽՆԱՄԱՍԱՐՈՒԹԻՒՆ

Խաչիկ Սրվանեան
Խորէն Ճամբեան
Պօղոս Երուանդեան
Սարգիս Պէօնէֆեան
Կարապէտ Լյաւերեան

Ա.Տ.Խ.Ա.Ս.Ա.Ր.Ո.Ւ.Թ.Ւ.Ն

ՀՐԻԱՆԴԱՆՈՅԻ ՀՈԳԱՐԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

Ասեփան Թէլլիեան
Ա.Ե.Տ.Խ. Կիւլպէնկեան
Մկրտիչ Եազմանեան
Յարութիւն Անէմեան

Ա.Տ.Խ.Ա.Ս.Ա.Ր.Ո.Ւ.Թ.Ւ.Ն

Ղազարոս Պէզազեան
Մալքաթ Մազաթեան
Տօք. Յարութիւն Խանլըեան
Տօք. Վանան Ալթունեան
Վանան Տէր Յակոբեան

Ա.Տ.Խ.Ա.Ս.Ա.Ր.Ո.Ւ.Թ.Ւ.Ն

ԱԶԳ. ԿԱԼՈՒԱՇՈՅ ՀՈԳԱՐԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

Սիմոն Քայսէրլեան
Արեսաւէս Յէպեան
Պէնոն Տէլիբալէնեան
Լևոն Թօփալեան
Զենոբ Բլեմէզեան

Ա.Տ.Խ.Ա.Ս.Ա.Ր.Ո.Ւ.Թ.Ւ.Ն
Ա.Տ.Խ.Ա.Ս.Ա.Ր.Ո.Ւ.Թ.Ւ.Ն

ԿՐԻՄՇԵԱՆ ԿՏԱԿԻ ՅԱՆՉՆԱԺՈՂՈՎ

Սարգիս Կիւմեան
Վանան Լյաւեան
Հրան Կեղեկեան

ԿՊՐՈՅԱԿԱՆ ՏԱՐԻՈՅ (1923-24)

ՄԱՅՐԱՐԱՊԱՔԻ ՀԱՅ ՏՆՕՐԷՆՆԵՐԸ

Ա.զ. վարժարան (Մեծ Կղզի) Միւրան Անանեան:
Ա.զ. վարժարան (Նարք Գափու) Օր. Սիրվարդ Յո-
րէլեան:

Արամեան-Ընկեան (Գասբղիւղ) Յովն. Գարիպեան:
Գաբամանեան (Ս. Սրվմանօ) Օր. Ազնիս Պեր-
պլեան:

Գարսիլեօզեան Արամնոց (Շիլիլի) Արամ Նիկողոսեան:
» » (Գուզկունցնոֆ) Տօք. Գա-
ւրիլեան:

Երից Վանկանց (Պօյանք գիւղ) Օր. Հնիփաթի Ա-
րամանեան:

Թաղէսեան (Բ. Հիսար) Գարեգին Թուր Սարգիսեան:
Թարգմանչաց (Առնաստգիւղ) Համբարձում Տասեան:

» (Օրբագիւղ) Հրան Տէր Անդրէասեան:
Լևոն վարդունեան (Թոփ Գափու) Օր. Շաֆէ Ար-
զումանեան:

Ս. Խաչ (Իսկիւսար) Տիկին Կիլիկ Հաղպեան:
Խորենեան (Պալաք: Արսաէս Ա. Յովհաննէսեան:
Հայկանուշեան (Եւնի Գալու) Պ. Տէր Խաչատրեան:
Ճեմարան Աէմէրհեան (Սկիւսար Նոր Թաղ) Յակոբ
Քիւրբէան:

Մամիկոնեան (Եւնիգիւղ) Օր. Եռանդունի Ֆրէնկեան:
Մաքրունեան (Պէշիկբաշ) Մինաս Ծալեան:
Մեքոնպեան (Կէշիկ Փաշա) Օննիկ Մապեան:
Մէրհամէրհեան (Ֆէրիգիւղ) Օր. Էլիս Էլմասնեան:
Նեբաւեան (Գնալը) Մինաս Պիւլպիլեան:
Նեբաւեան (Խաղիւղ) Հմայեակ Շիւբանեան:
Նեբաւ-Երմոնեան (Ինասիլ) Տիկին Նոյեմի Գրի-
գորեան:

Պէզնեան (Գարբալ) Կարապէս Պէզազեան:
Պէզնեան Մայր (Գում Գալու) Գէորգ Պօղոսեան:
Պօղոս վառվարեան (Գում Գալուի Գումրը) Գրի-
գոր Գումրումեան:
Սահակեան (Սամարիա) Հմայեակ վ. Պալարեան:
Սահակ Մեքոնպեան (Պէշիկբաշ) Կարապէս Կարա-
եան:
Տասեան (Մագրիգիւղ) Տիգրան Նազաշեան:

ԵՐՈՒՍՏՂԷՄԻ ՄԻՍԻՍՆՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՑԱԿԸ

1923 Յուլիս 16

1. Ամենապատիւ Տ. Եղիշէ Ա. Արեւ. Գոր-
եան, Պատրիարք:
2. Եղիշէ Եպիսկ. Զիլինկիրեան:
3. Մկրտիչ Եպիսկ. Ազատունի, Պատր. Փոխա-
նորդ եւ անդամ Տնօրէն Ժողովոյ:
4. Մեքոնպ Վ. Վրդ. Նճանեան, Լուսարարա-
պէս, անդամ Տն. Ժողովոյ, Տեսուչ վարձարաննե-
րու, Տպարանի եւ գրչագրաց Մասենադարանի:
5. Մասթոս Վ. Վրդ. Գայրզնեան, Անդամ
Տն. Ժողովոյ, Տեսուչ Ա. Հրեհակապէսաց եւ վա-
րիչ Էլէմսից:
6. Սիմէոն Վ. Վրդ. Թէլեան, անդամ Տն. Ժո-
ղովոյ եւ Տեսուչ կալուածաց:
7. Ամբաս Վ. Վրդ. Գազազեան, Պատր. Փո-
խանորդ ի Կ. Պոլիս:
8. Իգնատիոս Վրդ. Փափազեան, ի Կ. Պոլիս:
9. Արամաս Վրդ. Ասլանեան, Ժամօրհնող:
10. Յարութիւն Վրդ. Պարոնեան, անդամ Տն.
Ժողովոյ:
11. Համազոտայ Վրդ. Ղազարեան, գրապէս:
12. Եվրեմ Վրդ. Պէրիւնեան:

13. Սարգիս ծ. Վրդ. Անկժեան. Առաջնորդ Սրվազի:
14. Վրբանև Վրդ. Գասապեան, Գանձապետ եւ Ասեմապետ Միսր. Ընդն. Ժողովոյ:
15. Վարդան Վրդ. Գասապուեան, Ֆրէզիօ:
16. Սահակ ծ. Վրդ. Ասուածատուեան, գաւազանակիր Ս. Պատրիարքի:
17. Գեորգ Վրդ. Նանուրգեան, Տեսուչ Եաճաղի վանքին:
18. Գրիգոր Վրդ. Յովնաննւոյեան:
19. Խորէն Վրդ. Փոսոյեան, Տեսուչ Ս. Յարութեան:
20. Մուշեղ Վրդ. Ասիերիչեան, Տեսուչ Ս. Ասուածաձմայ եւ Ս. Փրկչի:
21. Անն Վրդ, Սարգիսեան:
22. Անդրէաս Վրդ. Լոբմանեան, Խոսովանաւոր:
23. Դեռէս Վրդ. Թորոսեան, վոյս քարզման:
24. Յակոբ Վրդ. Թաշեան:
25. Դեռէս Վրդ. Տօլապեան, Տեսուչ Լաւորիկի վանքին եւ առաջն. Անխոքի:
26. Սուրէն Վրդ. Քէմնանեան, Տեսուչ Պերուքի վանքին:

27. Արէն Վրդ. Յովսէփեան:
28. Զաւէն Վրդ. Վարժեան, Տեսուչ Ս. Ծննդեան վանքին եւ առնաղայի Միսր. Ընդն. Ժողովոյ:
29. Վահան Վրդ. Գեորգեան, Տեսուչ Գամաակոսի վանքին:
30. Յովնաննւոյ արեղայ Ասատուեան:
31. Տրդատ արեղայ Պերպլեան, մասակարար:
32. Գաբրիէլ արեղայ Մալխասեան:
33. Ասով արեղայ Առաքեան, ժամարար Եաճաղի:
34. Մամբրէ արեղայ Գալժեան, ուսուցիչ:
35. Վարդ արեղայ Տէր Իսրայելեան, ուսուցիչ:
36. Միհրան սարկ. Արամեան:
37. Յակոբ սարկ. Ամբարշեան:
38. Յովնաննւոյ սարկ. Գարակէօզեան, Գամակոս:

ՀՌՈՎՄԷՍԿԱՆ ՀԱՅԵՐ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՊԻՍԿ. ՆԱԶԼԵԱՆ

ՎԻՃԱԿԱԽՈՐ ՏՐԱՊԵՉՈՆԻ

Առաջնական Այցելու և Բնիկանուր
Փոխանորդ Հայ. Կաթողիկ.
Պատրիարքարկրան

Դ Ի Ի Ա Ն

Կղեմէս Վրդ. Աստուբան, Դ՛ւռնու պիս ևւ գոր-
ծակասար:

Յովնաննէս Ծ. Վրդ. Թումանյան, Հաւարակալ
ևւ ընդհանուր մաստիրար:

Յովնաննէս Վրդ. Կոստասրական, Քարտուզար
Պր. Յուսիկ Ուկնասեան, Դիւանապիս Վ. ի Կար-
տուզար:

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Արհի. Փոխանորդ Նախագահ
Արհի. Յովսէփ Արք. Ռոմոսեան Անդամ

Գեր. Գևորգ Գեղարձ. Թերզիպաւեան Անդամ
» Յովսէփ Ծ. Վ. Արիկեան »
» Յովսէփ Ծ. Վ. Ճամնեան »
» Պողոս Վ. Գամպուրեան »
Վեր. Հ. Յուսիկ Վ. Կոստանեան »

ՍՍՏՈՒՄԸՍԲԱՆՍԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Արհի. Փոխանորդ Եպիսկ. Նախագահ
Գեր. Գևորգ Գեղարձ. Թերզիպաւեան Անդամ
Կղեմէս Վրդ. Աստուբան »
Ռոմոսեան Ծ. Վ. Կիմմեան »
Պետրոս Վ. Քիսիմեան »

ՄՍՅՍԿԱՍՐԱՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Արհի. Փոխանորդ Եպիսկ. Նախագահ
Արհի. Յովսէփ Արք. Ռոմոսեան Անդամ
Յովսէփ Թ. Ծ. Վ. Արիկեան »
Կղեմէս Վ. Աստուբան »

ԱՐԱՐՈՂԵԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

(Տի կայ)

ՊԱՏԱՐԱԳԱՅ ՅԱՆՉՆԱԺԱՂՈՎ

Արհի. Փոխանորդ եպ.	Նախագահ
Գեւ. Յովնաննիս Ծ. վ. Թումայեան	Անդամ
» Ռափայիկ Ծ. վ. Լեմբենի	»
» Պօղոս վ. Մկրտիչեան	»
» Յովսէփ վ. Սարուխանեան	»

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺԱՂՈՎ

Արհի. Տեղապան եպ.	Նախագահ
Գեւ. Գևորգ Գեւորդն. Թեղղիպաւեան	Անդամ
» Կղեմէս վ. Աստուբան	»
Տիար Գրիգոր Ռսկեան	Աւետարան
» Պետրոս Ասլանեան	Անդամ
» Աննոն Ազգերեան	»
» Երուանդ Բեմբեղեան	»
» Լեւոն Խաչատրեան	»
» Էստաս Կամուս	»
» Յակոբ Գաճաճեան	»
» Տօֆ. վ. Լևոն Գաստրեան	»
» » Գևորգ Զօհրապ	»
» » Ֆիննաննեան	»
Պր. Պօղոս Հանեան	Բարձրագոյն

ՄԵՆԱԻՈՐԲ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆՅ

1. Միփրաբեանց վ. Լեմբայ. վ. եր. Հայր Օգոստինոս վ. Ամբիկեան:
2. Միփրաբեանց վ. Լեմբեղայ, վ. եր. Հայր Եփրեմ վ. Ապրոյեան:
3. Աննոնեան Միաբանութեան, Սանակ Ծ. վ. Սրապեան:

ՄԵՆԱԻՈՐԲ ԵՒ ԺՈՂՈՎՐԴԱՊԵՏԻ

1. Ս. Աստուածածին Արոսանիս Եկեղեցի. Մեծ-ժողով. Գեւ. Պօղոս վ. Գամպուրեան:
2. Յիսուս Փրկիչ Կայր Եկեղեցիի, Գարաբա. Մեծ-ժողով. Գեւ. Ռափայիկ վ. Լեմբենի:
3. Ս. Յովնաննիս Ռսկերեան. Մեծ-ժողով. Յովն. Ծ. վ. Նաննեան:
4. Ամենասուրբ Երրարարիսն. Մեծ-ժողով. Գեւ. Աննոն վ. Մերնիսկեան:
5. Անուրաս Յրարիսն ի Բանկալիի, Ժողովարան. վ. եր. Հայր Յուսիպ վ. Կոստանեան:
6. Սր. Յակոբ Անկերաբոցի Կոստանապոլս Գեւ. Յովսէփ վ. Բարաթիս լանեան:
7. Ս. Գրիգ. Լուսաւորիչ Յորաբլոյ. Մեծ-ժողովարան վ. եր. Հայր Սանակ վ. Սրապեան:

8. Վերափոխման Մրցոյն Գուտին ի Մեծ Կղզի-
Մեծ-ժողովրդ. Գեր. Ներսէս վ. Փափազեան:

9. Անարատ Յորտրիւն ի Սամարիա. Մեծ-ժողովրդ.
Գեր. Կղէմէս վ. Աստուբեան:

10. Ս. Յովսէփ ի Գանգիլի. Մեծ-ժողովրդայս.
Գերյ. Յովն. Ծ. վ. Աքիլեան:

11. Ս. Յովն. Մկրտիչ ի Եկեղիւբէոյ. Մեծ-ժողովրդ.
Գեր. Սեփան վ. Գալիլիական:

12. Ս. Աննոյ Պատուազի ի Թարապիա. Գեր.
Սեփան վ. Գալիլիական:

13. Պօղոս Պեթրոս Առաքելոյ ի Պէոյիւմ-Տէրէ.
Գեր. Կղէմէս վ. Մանուէլեան.

14. Ս. Լեւոն Բանանայապետ ի Գասբլէոյ. Գերյ.
Պօղոս վ. Մկրտիչեան:

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ՀԱՅՆԵՐ

ՎՍԵՄ. ԲԲՈՅ. ԶԵՆՈՐ Ա. ՊԵՋՃԵԱՆ

ԱԶԳԱՊԵՏ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԱՅ ԹՈՒՐԲԵՈՅ

ՎԱՐՉՍԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Ազգապետ Փրոժ. Զենոր Ա. Պեզճեան *Նախագահ*
Տիար ձեկիզեան Մինաս *Աստուայր*
Տոբ. Տոնիկեան Բիւզանդ *Գանձապետ*

Տիար Ավանեան Յակոբ

» Պօղոս Երուանդեան

» Որոն ձիլանեան

Անդամ

»

»

ԸՆԳՆԱՆՈՒՄ ԺՈՂՈՎ

Ազգապետ Փրոժ. Զենոր Ա. Պեզճեան *Նախագահ*

Պաս. Լևիթիս Փլարոն

Պաս. Փանուսիս վանկէլոս

Տիար Երուանդեան Պօղոս

» ձեկիզեան Մինաս

» ձիլանեան Որոն

» Մարգարեան Մինաս

» Մարքաեան վանան

» Մարտիկեան Երուանդ

» Պարտառեան Տիգրան

» Ավանեան Յակոբ

» Տոնիկեան Տոբ. Բիւզանդ

ԱՄՈՒՍԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՅ ՅԱՆՉՆԱԺՈՂՈՎ

Տիար Ավանեան Յակոբ

Տոբ. Տոնիկեան Բիւզանդ

Տիար Կեօղիւպէոյիւբեան Առաքել

ԵԼԵԻՄՏԱԿԱՆ ՅԱՆՉՆԱԺՈՂՈՎ

Տոբ. Տոնիկեան Բիւզանդ

ԱԶԳ. ԽՆՍՄԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԲՈՂ. ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՅԻԶ

Տիար Պօղոս Երուանդեան

ԵԼԵԻՄՏՍԿԱՆ ԿԵԴՐ. ՅԱՆՁՆԱՂՈՂՈՎՎ

ԲՈՂ. ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՅԻԶ

Տիար Տալլեան Յակոբ

ԱԶԳԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՊԱՇՏՈՆԵԱՅ

Տիար Կեօղիւպէօյիւհեան Աւսաբէլ Գործակատար

ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բիւրանական Միութիւն Կիլիկեան Միութիւն
Կեդրոնական » Խորբերդի »

Կ. ՊՈՂՍՈՅ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՅ

ԱԻԵՏ. ԵԿԵՂԵՅՅԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԳՈՐԾԱԿԻՐ ԺՈՂՈՎ

Փրոժ. Քասունի Եղիա
Տիար Մարտիկեան Երուանդ

Փրոժ. Լեւոնեան Լուրժի
» Ճէնիգեան Միւրան

» Պէզնեան Չեկոբ
Տիար Ավանեան Յակոբ

ԳՐՈՒԳՆԵՐ ՅԻՄՈՒՄ ՄԱՆՈՒԿԻ ԿԵԱՆԲԷՆ

12(*)

ՅԻՄՈՒՄ ՄԱՆՈՒԿԸ ԳՊՐՈՅԻՆ ՄԷՋ

Երբ եօթնամեայ եղաւ Յիսուս
Ու շորհալի էր զարգացումն հասակին,
Իր ծրնողքը՝ թէպէտ անուս՝
Ասկոյն սրտանց կը փափաքէն

(*) Այս ընտրվ կ'ամբողջական Բերրոյ Պատ-
րիարքին սպերն Յիսուսի մանկուրեան նուիրում:
Նախորդ 11 Բերրումներն գտնել Հայաստանի Կա-
ղանկէփին մէջ (1919) Եւ Գրպանի Տարեցոյցներուն
մէջ (1920, 21, 23):

Որ ցառուկը Սուրբ Դերբին հետ թարե աբի,

Ու որ մ'ըլլայ մեծ ուսրբի:

Առտու մը Յովնէփ տարաւ զինքն յանձնեց

Ծերուկ Ղեւին, որ ուսրբի մ'էր մեծ,

Ու բազմաթիւ սերունդներ

Իր քարին տակ կը գրեկեր...

Առաջին դասն երբ բոլորաւ՝ Յ

Ռարբին բտաւ.

«Պէտք էր գիրերը ճանչնալ նոսր»:

Յուցուց փայտոսն Արիֆն ու Բիր...:

Բազմաթիւ որ գրուեալ կան՝

Աստուծոյ Մանուկն ուսած ստուերը գէթ:

Բայց Յիսուս գէպի վեր

Աւքն յառած սրդ կէտին՝

Խոհարարն ու անփնէր՝

Հարց մ'ուզողեց փարպեան.

— Ինչո՞ւ սակայն արիֆն ունէր

Երեխ որոշ սկսաներ.

Ռարբին արդեօք զիտէր որ

Թիւ մ'էր այն խորհրդաւոր...:

Ղեւին շուտաւ՝ շտուաւ պատասխան,

Չը հասկընալով մէտքը Յիսուսին.

Ու զայրոյթով մի անտես ու անբան

Իջեցուց քարն անոր ուսին:

Յետոյ բռնելով Տրդեկին ձեռքէն

Չայն հորը տարաւ,

Ու ցուրտ հեղնութեամբ՝ որր սպարէն
Արհամարհանքի ցոյց մ'էր անիրաւ՝

Ըսաւ. «Ձաւկիդ այդ իմաստուն
Ուրիշ վարպետ մը գրաւիր դունն»:

Որդեակ, առաջինն զիտն — առաջինն դաս —

Չոր ուրիշներէ պետի որովոս դու

Քեզ առաջին քայլ բրէ՝ որ զիտնաս

Խէ ինչէր ունիս խորհրդաւոր...:

Յիսուսն նըմանող չէս կըրնար բլլալ բնաս:

Խէ զիտն չը քաղես հոգիէն հունձք մը լաւ:

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊԻՍԿ. ԴՈՒՐԵԱՆ

ՔԱՐԱՅԱԾ ՍԻՍԵՒԱՆԵՐԸ

(ժողովրդային ջրայ)

Անցանք մտան այն արտին՝

Ուր քարացած սիսեւանը

Իրենց բախար կը պարտին

Յանող ձեռքի մ'անձրէր:

Անոնց անկ էր բողբոջիլ թարմ:

Ու դարաւոր ընձիւղել զարմ:

Տարուէ տարի նոր ծիլ ու ջով
Իրենց հունտէն արձակելով .
Բայց արդ չունին հիւժ կամ ցողուն,
Աչ ցօղ, ո՛չ կեանքը արեւուն:
Ի՞նչ նըզովքի տակ ահաւոր՝
Երկու հագար տարի է որ
Հոն երիզուս հողին վըրայ
Աը քաւեն մեղք մը ակամայ
Ա.յ. Կիսեռները սիրուն
Աեռով նըման քարերուն:

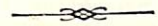
* *

Որ մ'երբ Յիսուս կ'անցնէր մտակն այդ արտին՝
Տեսաւ մարդ մը որ ծըւած գլ'պ ի գետին,
Գողին սերմերն հողին կուտար անխնամ:
Հարցուց անոր՝ «Ի՞նչ կը ցանես, բարեկամ»,
Ինկ կրպիտ մա՛րդը ծաղրանքով լեզուագար
Պատասխանեց. «Յանածս է քա՛ր» .
Տէրն բաւ . «Ի՛նչ, բնութեան օրէնք չէ՞ միժէ,
Մարդ իր ցանածը կը կրթէ .

Ո՛չ փուշէն խաղը . ո՛չ տատակէն թուզ
կըրնատ քաղել գուն, ո՛չ քարէն սլ հոյզ .
Ա.յ. օրէն ի վեր
Յանուած սխեռներն
Անըդոս ու անձին
Քար կարած մնացին:

* *

Որդեակ, թէպէտ առակ կամ վէպ՝
Թող այս սողերն բլլան քեզ խրատ .
Լիժ մարդն իր գործին հանդէպ
Չունենայ լուրջ հոգ կամ հաւատ՝
Աերմը անոր ձեռքին տակ
Կրնայ կոպիճ մը դատնայ .
Կը քարտնայ հողին սլ
Իր վսխճանին անգխտակ:
ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊԻՍԿ. ԴՈՒՐԵԱՆ

ԸՆՏԻՐ ՄՏԱՃՈՒՄՆԵՐ

Թշուառ մարդկութեան անզուգական բարե-
կամը Յիսուս ուզեց հրեշտակի վերածել մարդը,
նոր նեւ մը լէնին կ'ուզէ անտուռի վերածել զայն:
Մ. ԶԵՐԱԶ

ՄՇՏՆՋԵՆԱԻՈՐ ՅՈՒՅԱԿ ՏԱՐԵԳՐԻ ԳՏՆԵՂՈՒ Ըստ Նոր Տաճարի

Գաիր տարւոյն Եօրներեակը Ա. ցուցակին մէջ,
գտիր եւս վերադիրն նոյն տարւոյն ի. ցուցակին
մէջ, եւ տասնցմով մտիր Ք ցուցակին մէջ եւ ուր
պատահի այս գիրքերու հատումը, այն ծակի մէջի
գիրն կամ գիրերն են նոյն տարւոյն տարեգրերն:

Գլանալու է թէ Կօթնէրեակաց մէջ զբուսած է
 Երկու զրոյ մէն հասարակ զարազլիաց համար. Իսկ
 մբւան նահանջ զարազլիաց համար ուր Երկու գիր
 Ի միասին կ'առնուին

Գարձեալ ուշ գնելու է որ Երկրորդ սխեմակն
 առաջին զրոյի գլմնցը զբուսած է փակագծի մէջ
 (է) կը նշանակէ թէ այս սխեմակն է նահանջ զա-
 րազլուիներու սխեմակը նոր տամբոյն համար: Իսկ
 սրովհետեւ բոս ճիշդ տուամբական հաշուի : 000,
 6000, 10000, զարազլուիները նահանջ չեն այս
 թուականաց համար, ւստի փակագծի մէջինը
 սէտք է գործածուի այս թուականներու համար.
 Թէեւ ասակագրէաներն 2000 թուականը նահանջ
 ըլլալ նշանակած են: Թէ նահանջ կատարեն 2000
 միջուկ 10000 թուականը Երեք օր ասլը բոս թիւն
 պիտի ըլլայ նոր տուամբոյն մէջ ասակագրու շիական
 հաշուին զրոյ, հետեւարար Էթէ այս վերագլեալ
 թուականները նահանջ չկատարենք, նոր տամբոն
 սնտալ կարելի է գործածել:

Ն. ԽՈՐԷՆ Վ. ՍԻՆԱՆ
 (Մխիթա Եան)

			Ա.	2300	2400	2500	2600
			Գրիս Եօթներ.	1900	2000	2100	2200 1800
0				ա	[.]	բ	գ
0	28	56	84	Էա	գէ	դե	Լգ
1	29	57	85	բ	ա	զ	դ
2	30	58	86	զ	բ	Է	ե
3	31	59	87	դ	զ	ա	զ
4	32	60	88	Էզ	դե	Լգ	Էա
5	33	61	89	Է	զ	դ	բ
6	34	62	90	ա	Է	ե	զ
7	35	63	91	բ	ա	զ	դ
8	36	64	92	զզ	Լգ	Էա	Էզ
9	37	65	93	դ	բ	բ	Է
10	38	66	94	զ	ե	զ	ա
11	39	67	95	Է	զ	դ	բ
12	40	68	96	աբ	Էա	Էզ	զզ
13	41	69	97	զ	բ	Է	ե
14	42	70	98	զ	զ	ա	զ
15	43	71	99	ե	զ	բ	Է
16	44	72		զէ	եզ	զզ	աբ
17	45	73		ա	Է	ե	զ
18	46	74		բ	ա	զ	դ
19	47	75		զ	բ	Է	Է
20	48	76		դե	զզ	աբ	զէ
21	49	77		զ	ե	զ	ա
22	50	78		Է	զ	դ	բ
23	51	79		ա	Է	ե	զ
24	52	80		Լգ	աբ	զէ	դէ
25	53	81		զզ	զ	ա	զ
26	54	82		ե	զ	բ	Է
27	55	83		զ	ե	զ	ա

Բ.	Ն.Ք.	
	Ն.Ք.	Ն.Ք.
Պիւս Վերայրի	1900	1900
	1800	100 2000
	1700	200 2100
	1600	300 2200
	1500	400 2300
	1400	500 2400

0 19 28 57 76 95	բ իև իր ժե ժգ ը
1 20 39 58 77 96	ժգ ը գ իը իոյ ժր
2 21 40 59 78 97	իոյ ժր ժոյ ք է շ
3 22 41 60 79 98	է շ իե իս ժգ ժս
4 23 42 61 80 99	ժգ ժս գ ք իե իր
5 84 43 62 82	իե իր ժե ժգ ը գ
6 25 44 63 82	ը գ իը իոյ ժր ժոյ
7 26 45 64 83	ժր ժոյ ք է շ իե
8 27 46 65 84	շ իե իս ժգ ժս գ
9 28 47 66 85	ժս գ ք իե իր ժե
10 29 48 67 86	իր ժե ժգ ը գ իը
11 30 49 68 87	գ իը իոյ ժր ժոյ ք
12 31 50 69 88	ժոյ ք է շ իե իս
13 32 51 70 89	իև իս ժգ ժս գ ք
14 33 52 71 90	գ ք իե իր ժե ժգ
15 34 53 72 91	ժե ժգ ը գ իը իոյ
16 35 54 73 92	իը իոյ ժր ժոյ ք է
17 36 55 74 93	ք է շ իե իս ժգ
18 37 56 75 94	իս ժգ ժս գ ք իե

1300	600 2500
1200	700 2600
1100	800 2700
1000	900 2700
900	1000 2900
800	1100 3000
700	1200 3100
600	1300 3200
500	1400 3300
400	1500 3400
300	1600 3500
200	1700 3600
100	1800 3700

գ իը իոյ ժր ժոյ ք է շ իե իս ժգ ժս գ
ժոյ ք է շ իե իս ժգ ժս գ ք իե իր ժե
իև իս ժգ ժս գ ք իե իր ժե ժգ ը գ իը
գ ք իե իր ժե ժգ ը գ իը իոյ ժր ժոյ ք
ժե ժգ ը գ իը իոյ ժր ժոյ ք է շ իե իս
իը իոյ ժր ժոյ ք է շ իե իս ժգ ժս գ ք
ք է շ իե իս ժգ ժս գ ք իե իր ժե ժգ
իս ժգ ժս գ ք իե իր ժե ժգ ը գ իը իոյ
ք իե իր ժե ժգ ը գ իը իոյ ժր ժոյ ք է
ժգ ը գ իը իոյ ժր ժոյ ք է շ իե իս ժգ
իոյ ժր ժոյ ք է շ իե իս ժգ ժս գ ք իե
է շ իե իս ժգ ժս գ ք իե իր ժե ժգ ը
ժգ ժս գ ք իե իր ժե ժգ ը գ իը իոյ ժր
իե իր ժե ժգ ը գ իը իոյ ժր ժոյ ք է շ
ը գ իը իոյ ժր ժոյ ք է շ իե իս ժգ ժս
ժր ժոյ ք է շ իե իս ժգ ժս գ ք իե իր
շ իե իս ժգ ժս գ ք իե իր ժե ժգ ը գ
ժս գ ք իե իր ժե ժգ ը գ իը իոյ ժր ժոյ
իր ժե ժգ ը գ իը իոյ ժր ժոյ ք է շ իե

ԵԿԵՂԵՅԻ ԵՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Բախտաւոր կը համարեմ զիս երբ կ'ապացուցանեմ թէ Եկեղեցի եւ Պետութիւն անջատ մարմիններ են:

Կարերէ ի վեր, գիւթիչ վարարչապատի դաշտին մէջ կոթողուած կը մնայ փառաւոր Ս Եջմիածինը. համայն Հայութեան Մայր Եկեղեցին, խորհրդանշան առիւծ Յեզին յաւերժակամութեան, մինչ կէս ժամ անդին դէպ հարաւ տրեւելք՝ կը տարածուի նորակազմ պետութեան կեդրոնը:

ՏԻՐԱՅՐ Ծ. Վ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Վարդուց մեր Եկեղեցին ճանչցած է իր անջատ գիւրքը ու կատարած է ի են վերաբերեալ բարոյական դերը: Ս եր կ'աթողիկաները տարբեր Եկեղեցիներու պետերուն տիրականութիւնը երբեք

չեն ունեցած, այլ հոգեւոր իշխանութեամբ ճոխացած՝ պատկառելի հեղինակութիւններ եղած են անոնք, տեսակ մը խոհեմ ու խմաստուն խորհրդականներ ժամանակակից թագաւորներու, ինչպէս Ս. Պրիգոր խորհրդակիցին էր Տրդատի, Ս. Յուսիկ Տիրանի, Մեծն Կերօս՝ Արշակի, եւ Ս Սահակ՝ Վ. Ասմշապուհի: Հայ Եկեղեցին ահաւոր եւ անողբ տիրապետութեան մը խորշիկ ձգտումները շունչէր, հապա աւետարանական պայծառ կեանքի մը քաղցր ճաշակները կուտար, ժողովրդապետական օրէնքներով եւ սահմանադրական կանոններով կը կառավարուէր, եւ իբր այսպիսի կենսունակ հաստատութիւն մը բնու աղբիւք չէր բլլար քաղաքական մեքենայի կանոնաւորութեան: Հետեւորաւ բաժանադատներ՝ Եկեղեցւոյ եւ Պետութեան բաժանումը իբր մեկնակէտ ընդունելով ինչ որ ուր ուրքներ որ կ'արձակեն օտար Եկեղեցիներու գէմ, նոյն ուղղութեամբ չեն կարող շարժիլ մերինն հանդէպ:

Ասոյդ է որ քաղաքական իշխանութեան շիջումին առեն՝ Հայ Ազգին զրբի կը հանդիսանան մեր Հայրապետները, հոգեւոր ու աշխարհական հանդամանքներով, նոյն կրկնակ դերը կը կատարեն նաև մեր Կ. Պոլսոյ Պատրիարքները, մինչև ազգային վտանգուած նաւին խաղաղ նաւահանդիստ մը հասնելը: Ասկայն հարկն է որ այդպէս պահանջած է: Արդ հասած է ժամը, եւ այսօր ունինք դարձ-

եալ թէ՛ Կեղեցի եւ թէ Պետութիւն՝ անջատ գոյութիւններով մեզի համար Կեղեցիքն է հոգեւոր կեանքի մարդարանը: Ասոնք երկուքը, բարոյական գեանի վրայ իբարու կ'օժանդակեն, ինչ որ կը տեսնենք Ամերիկայի մէջ՝ ուր Կեղեցիք եւ Պետութիւն բաժնուած են իբարով:

Անկլո-Ասքան երկրորդ Պետութիւնն Անգլիա եւս տարբեր մեթոս չկրնար սրղեգրել, քանի որ Աուսիա խկ, ուր Ջարն էր կրեւապատ, չին պատմեւճանը մերկացուց ու բաժնեց Պետութիւնը Կեղեցիքէն, արդէն Ֆրանսա նոյն լրած է ժվրդ գարու վերջի՝ իր Յեզո փոխութիւնէն ի վեր — Եւրոք քաղաքակիրթ Պետութիւններն ալ նոյն ուղին պիտի բռնեն:

Կեղեցական խխանութիւնն ունի իր առանձին պաշտոնը. հոգիներու բարձրացունն հետ գործ ունի ան Կրկինքի հմայքը կը ներշնչէ. խկ քաղաքական խխանութիւնը կ'աշխատի Երկրորդ Կրկինքի վերածել, եւ երկնային միտաբանական երջանկութեանն առաջ կը ջանայ Եղբայր-Մարդկութեան վայելել տալ Կրկուսոր երջանկութիւնը, Տէրւնական սո՛ պարզ ստացուածքին համոճայն թէ՛:

«Երկինքի Աբբայութիւնը ձեր մօտը, ձեր սրտին մէջը (աւելի՛ յոտակը) նԱԽ ԵՐԿԻՐ՝ ՎՐԱՅ Է»:

Ամերիկա, Ֆուուլքը, Օպուս. 18, 1923

ՏԻՐԱՅՐ Ծ. Վ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ԲՈՒՐՆԷՆ ԵՒ ԻՐ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԷՂ

Թե՛ Երբ են Հայերն հաստատուել Բամբեումն, այց մտին հակառակ իմ բոլոր սրբապաշտներս, ո՛չ մի սայոյ անդեկութիւն չկարողացայ գտնել. միայն որոշ փաստեր եւ նշաններ վկայում են եւ հաստատում որ Հայր Նաթ. քան Անգլիացիներին Հնդկաստանը գրաւելը հաստատուած են եղել Բամբեումն եւ սարապիլիս վաճառականութեամբ: Անգլիացիներին Հնդկաստանին տէր լինելուց յետոյ, Հայերն ապրեց ապրի ուկրանում են եւ առեկի հաստատում, որից յետոյ կարէք է զգացուած ունենայ եկեղեցի:

Ե Ե Ե՛Ղ Է՛ Յ Ի

1736 թուին կատուցուել է Ս Պետրոս եկեղեցին արդեամբ Համագանցի Պ. Յակոբին իւր ծրնողաց յիշատակին, եկեղեցին անուանելով իւր հօր Պետրոսի անունովը, ինչպէս որ վկայում է Եկեղեցւոյ բնմի ճակատին զետեղուած արձանագրութիւնն քալի վերայ, որը հետեւեալն է:

Կուց Աբ. Եկեղեց. Յնուն. Աբրգն. Կաբոյն. Պետրոսի ի հայրապաթոն. Տն. Ղեկառ. Աբբղ Կթղկի. Ս.Մն. ՀՅԳ. արմբք. Համան.

տանցի Պ. Յակովբին ի յշակ ծնողացն
իւրոյ հօրն Պետրոսին մօրն Չանալան խա-
թօւնին հիմնարկութեամբ եւ օժմամբ սրբոյ
Աթոռոյն Լճէ՛ածնի նուիրակ Յակոբոս
Աբբեպետկոպոսին. Յամի հն ՌՉԼԶ. եւ
Սկստ Լ :

Ս. Պետրոս եկեղեցին կառուցուած է Բօմբէի
ամենա՛շանաւոր մասում, որ կոչոււմ է բերդ
(Fort) մարգագետին կոչուած փողջումն (Mea-
dow's Street) որը Բօմբէի ամենայայտնի փողջոյն
ուր հաստատուած են Կերպական եւ Հնդկական
յայտնի առեւտրական հաստատութիւնները: Ս.յ
մասումն են գտնոււմ կառավարական գրեթէ բո-
լոր գլխաւոր հաստատութիւնները, Հեռագրատուն,
Պօստ, Գատարան, Գանձարան, Թանգարան, Նշա-
նաւոր հիւրանոցներ եւ այլն: Եկեղեցւոյ շինու-
թիւնը արտաքինից պնդան էլ լաւ տպւորութիւն
չի թողում տեսողին վերայ, իրեն փոքրութեամբն
եւ իրեն կից եկեղեցագատական տան հին ձեւի
շինութեամբը, սակայն ներքեմը (մասին եկեղեցւոյ)
պիտի ասել որ շատ գեղեցիկ եւ կոկիկ մի կա-
ռուցւածք է եւ ամէն մի այցիլողի հմայք է պատ-
ճառում, մանաւանդ բնին եւ սեղանը, որը պատ-
րաստած է զուտ կապրտ մարմարանից, պատկե-
րացնելով Յիսուսի Յարութիւնը, իսկ խաչկալն որը
պատկերացնում է Վերջին Ընթրիքը: Եկեղեցւոյ

յատակը սալարկուած է ամբողջ գոյնզգոյն քարե-
րով. ունի ելէքարիկ հովհարներ (fans) եւ ելէկորիկ
ճրագներ, իսկ ժողովրդի համար աթոռներ: Եկեղե-
ցին է միակ պատասպարանը երթեւեկող պանդուխտ-
ների համար իրեն երեք սենեակներովը: Նորոգւել
է 1801 թ. արգեսամբ արայ Յակովբ Յարութին
թաղեանցին, իւր Տիկնոջ յիշատակին:

Հ Ա Յ Ե Ո Ղ Ո Վ Ո Ւ Ր Պ

Իղած Հայերը բաժանոււմ են երեք մասերի.
Տաճկահայեր (մեծ մասը) որոնք պարսպում են
գոհարավաճառութեամբ եւ ոսկերչութեամբ, Պարս-
կահայեր, (միջին մասը) որոնք ծառայում են զա-
նազան առեւտրական հաստատութիւններում, Հրնդ-
կահայեր (4 ընտանիք) որոնք յաջող պաշտօններով
ծառայում են երկաթուղային վարչութեան գրասե-
նակումը եւ ունին լաւ դիրք: Չնայած որ վերջին-
ները գրեթէ գաղարկել են Հայերէն խօսելուց եւ
ոչինչ գաղափար չունին հայ կեանքի մասին, բայց
պետք է ասել որ ամեն կերպ ժիւր են իրենց պար-
տականութեանց մէջ որպէս լաւ Հայեր եւ նոյնպէս
որպէս լաւ եւ հաւատարիմ Լուսաւորչականներ:
Կերկայ Բօմբէումը հաստատուած են ընտանիք
22, շուկա 78 եւ 8 ամուրի երիտասարդներ, ընդա-
մենը 86 շուկա :

ԵԿԵՎԵՑՒՈՑ ԿԱԼՈՒՄԾՆԵՐԸ

Ունի 2 տներ, առաջինը կից եկեղեցւոյն, եւ երեքյարկանի, իսկ երկրորդն մի քանի քաջ Տե-
ռաւորութեան վերայ 2 յարկանի, երկուսն եւս
նուիրւած բարերարներից, որոնց հասոյթովն կա-
ռավորւում է եկեղեցին լիովին: Բացի այս 2 տնե-
րից ունի եւ Սուրբ Թի աւերակ եկեղեցւոյ գետինը,
որը տարեկան շնչին հասոյթ է բերում եւ հին
հասոյթատարանի գետինը, որը բաւական մեծ է եւ
կան թաղուած միայն մի քանի անձինք: Յիշեալ
հասոյթատարանի գետինի վերայ 1922 թուին շինուեց
ինքնաշարժի (motor car) կայաններ, որն եւ բա-
ւարար վարձք է բերում եւ որով հոգացւում են
աղքատ ճանապարհորդներին ծախքերը:

Հ Ա Ն Գ Ս Ս Ա Ր Ա Ն Ն Ե Ր

Ինչպէս ցոյց է տալիս եկեղեցւոյ արձանագրա-
կան սոմարը կազմւած 1808ին, եկեղեցւոյ շինու-
թիւնից առաջ բոլոր հայ ննջեցեալները թաղուե-
լիս են եղել Անգլիացւոց գերեզմանատունը մինչ
1810ին, եւ վերջին անձն որը թաղուած է Անգլ
հանգստարանումը, եղել է Սբբազան Սկրտիչ Եպիս-
կոպոսն նւիրակ Ս. Ամենափրկչեան Վսնաց Ջու-
ղայու 1810 թ. Հոկտ. 9ին. որանից յետոյ ինչպէս
երևում է Հայերն զգացւած լինելով Սբբազանի

տաք հանգստարանում թաղուելուց, ունենում
էն իրենց սեփական Գերեզմանոցը, Գիրգամ
(Gergam) կոչուած թաղում, որը այն ժամանակ
լինում է Բամբէի անմարդաբնակ մասն, սակայն
հիմա ամենաբազմամարդ թաղն է:

Այս գերեզմանատանը թաղուած են մեռելները
1812էն մինչեւ 1870 Սեպ. 13ը որից յետոյ կառա-
վարութիւնը արգելում է յիշեալ գերեզմանատունը
մեռել թաղելու: Յիշեալ թաղը այն ժամանակ լի-
նում է բազմամարդ թաղերից մէկն, իսկ այժմ
Նշունաւոր թաղերից առաջինն է:

Գիրգամ գերեզմանատանը թաղուած են շուրջ
19 անձինք, մեծ եւ փոքր բոս արձանագրութեան
եկեղեցւոյ սոմարին, բոլորն եւս առանց տապա-
նաբարեի, միայն մի քանիսն աղիւտով շինւած,
որոնք վկայում են որ յիշեալ գետինը մի ժամա-
նակ եղել է գերեզմանատուն: 1922ին այստեղ
էր որ շինուեց ինքնաշարժի կայաններ: Երկրորդ
հանգստարանն է «Սոր Հանգստարանը» Մատենադ-
արանում տեղին սկսեալ 1870 թւից: Բաւական
մտքութեւ եւ շորհքէն մի հանգստարան է, գեղեցիկ
մարմարեայ տապանաքարերով: Այս տեղ են գրա-
նւում ամէն ազգի գերեզմանոցները առանձին ա-
ռանձին բաժանմունքներով: Եկեղեցւոց հետու է
է 12 մայլ գրեթէ 27 վերտու: Բացի յիշեալ երեք
վայրերից ուր թաղուած են հայ մեռելներ, կան

Թւով 16 Թաղուածներ եկեղեցւոյ բակումը, մար-
մարեայ տապանաքարերով եւ որոնց ամենահին-
տապանաքարն է Մազաացի Յովսէփ Յարութիւն-
եանը 1819 թււին:

ԱԶԳԱՑԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ

Մինչ 1921 թւը. Բօմբէի եկեղեցական եւ այլ
ազգային գործերը ղեկավարուում էին Հասարակու-
թիւնից ընտրուած մի մարդու կամքով եւ հակա-
ղութեամբ, սակայն 1921 թուի Մարտ 27ին տեղի
ունեցած Հասարակական ժողովումը որոշուեց ունե-
նալ եկեղեցական վարչութիւն կառավարելու եկե-
ղեցին եւ մի երկրորդ մարմին վարելու գաղթականներէ
եւ աղքատներէ գործեր: Ընտրուեցին ամէն մի վարչու-
թեան համար 5 անձինք, միայն թէ ազբատա-
կր գործը վարէ առանձին, միայն թէ ազբատա-
կնամբ հաշուետու է եկեղեցական վարչութեանը,
իսկ յիշեալը Հասարակութեանը եւ այն օրից ամէն
մի մարմին շարունակուում է իրեն գործը կանոնա-
ւորապէս թողնելով ժողովրդին գոհ վիճակում:

Վարժէ յիշատակել 2 անձանց անձնուէր ծա-
ռայութիւնները, Ա. Երկու վարչութեանց Առե-
նապէս Պ. Հէնրի Միքայէլեանցին, որը ամէն ճիգ
եւ ջանք չի խնայում, եկեղեցւոյ բարեգարգութեան
եւ գաղթականներէ հանգստութեանը, իսկ Բ. Պ.
Լեան Առնստեանցին, որը իրեն բարոյական աջակ-

ցութիւնը միշտ արտմադրում է գաղթականներին
դիւրութիւններ տալու եւ որոնց հանդէպ միշտ
էբախտադէտ է Բօմբէի հայ Հասարակութիւնը:
Ինչպէս կը վկայեն արտմադրութիւնները:

4:00թէ, 1923 Յուլիս 4

Վիճակաւոր Բահանայ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԴԱԻԱՆԱՆՔ

1. Աւստէ եւ վասկէ:
2. Պիւսնէ մը ունեցիր:
3. Ծախներդ գրի առ:
4. Պանայի հաշի ունեցիր, այսինքն խնայած
գրանց դրամասն մէջ պահ դիր, ուրկէ տկոս ալ
կ'ստնես:
5. Կեանդ պահովագրէ:
6. Տան մը տէր եղիր:
7. Կսակդ քրէ, որպէս զի ապագայ դժուարու-
քիւններ չբողոս կնոջդ եւ զաւակներուդ:
8. Վճարումներուդ մէջ ներառեալ եղիր. պարտ
աւնեակ վայցիր:
9. Դրանց ապահով տեղեր շանեցուր:
10. Բու բաժինդ նուիրէ բարի նպատակներու:

Ք Ն Ա Ր Ի Ս

Թրբոա՛, քրբոա՛ դուն իմ քրնար,
Մասկերուս մէջ նրկուն, նիհար.
Թրբոսմներով փափկահնչիւն՝
Սիրս կը ծրնին տեղէր աննուն:

Հնչէ՛, հնչէ՛ դուն իմ քրնար,
Զիլ տեսերուդ վրայ սրավար.
Կը սաւառնի հոգիս ալ վեր՝
Անուրջներու բացած քէւեր:

Գոռա՛, գոռա՛ դուն իմ քրնար,
Գոռ խազերով քու խանդավառ,
Կուրծքիս՝ սակն ալ կը բորբոխի
Հուր մը անտէջ զեղուն կեանքի:

Երգէ՛, երգէ՛, ո՛վ իմ քրնար,
Գուն, իմ սիրս ես, սի՛րս սիրահար.
Երգէ՛ կեանքի երգը հնչեղ,
Կեանքս ալ երգ մ'է, ե՛րգ արսազեղ...:

Գ. Բ. Հ. Գ. Ա. ՈՒՍՏԵԱՆ

ՀԷՐԷՔԷԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

Անատուրի այն ընդարձակ հողամասերուն վրայ՝ ուր երէկ սեւ ձեռքեր աւեր եւ ամայութիւն տարածեցին, ի զուր պիտի ոգեկոչենք երջանիկ անցեալը, երբ շինականը եւ քաղքենին իրենց գուարթ կենցաղին վայելքը ունէին. որովհետեւ, աւա՛ղ, երկիրը դժբախտութիւնն ունեցաւ իր ճակատագիրը յանձնելու անխորհուրդ առաջնորդներու, որոնք բիւր բիւր մարդերու կորուստ պատճառեցին մարտական շարքերու վրայ եւ կամ խրամներու խորը*): Գերեզմանա՜նային լուսթիւնը հիմայ սոսկում եւ սարսուռ կ'ազդէ դիտողին կամ պարզ ծամբորդին.

Արդ այս տխուր պատկերին քով ի՞նչ մխիթարական է ծածանումը Օսմանեան փառապանծ

(*) Միեւնոյն անխորհուրդ վարիչները Թուրքիան բաղկացնող սարրերուն մէջ ասելուքեան սերմ ցանելու ոգիւր գործեցին եւ խտրականութեան ոգին ներմուծեցին ժողովրդեան խաւերուն մէջ: Ուստի իբրեւ իմաստուն կազմակերպութիւն շնորհաւորելի է ԹՈՒՐԿԷՆԻ ՀԱՅ ԲԱՐՁՐԱՅՄԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ:

դրօշին այն ընդարձակ շէնքին վրայ, որուն ներքեւ մարդկային ստեղծագործ հանճարը իր փառքը կը հռչակէ հազարումէկ արտադրութիւններով, որոնք պարզ գործաւորի մը աշխատութեան այդիւնը են. երէկ քույր մը մետաքսը կամ ոչխարին ու այծին մարմինները ծածկող բուրդը այսօր գեղեցիկ սեռին վայելուչ զգեստն են եւ կամ ճոխ սրահներ զարդարող ընտիր գորգեր, հիւրասնհակներու կահաւորումը ամբողջացնող կերպաններ եւ ուրիշ շատ տեսակ գործածութեան յաւակցում իրեղէններ, Ո՞վ կուտայ մեզի այս հրապուրիչ առաւելութիւնները. Գիտակից աշխատութիւնը հանճարին հետ միացած ա՛նա այսպիսի հրաշակերտներ կ'ստեղծէ. Հետեւարար երաժշտութեան պէս անուշ կը հնչէ ականջի՝ աղմուկը այն մեքենաներուն, որոնք ասուեղէններու գործարանի մը գոյութիւնը կը հաստատեն. եւ ի՛նչ քաղցր է դիտել առտուն կանուխ արեւածագի ա. գ անուշ պահերուն զործարաններու գոյութիւնը մատնանշող ծխաններուն արձակած ծուխի ամպերը՝ որոնք հայրենիքի զաւակներուն բարօրութիւն կը բերեն եւ երկիրը անոնց շնորհիւ կը բարգաւաճի փոխանակ օտարէն սպասելու իր ս մէն պէտքերը.

Բայց Թուրքիա ունեցած է այդեօք անցեալին մէջ եւրոպական ճարտարարուեստի յա-

ռաջդիմութեան մասին նախանձ մը, կրցած է իւրացնել ժամանակին ոգին՝ որ արուեստներու մեծ զարկ տալ կը հրամայէ. դժբախտաբար մասնակի փորձեր միայն կան սաղին անդին, հոս Պէյքօզի մէջ թղթի եւ շիշի գործարաններ, հոն Բիւլչիւք Զէրմէճէի մէջ լուցկիի գոյծարան, քիչ մը հեռուն իզմիտ եւ Գարամուսալ շալագի, եւ ասուեղէնի գործարաններ, որոնք հզօր մրցակցութիւն մը ի գործ դնելու անգօր եղած են եւ տեղի տուած են ի վերջոյ եւրոպական արտադրութիւններու:

Բայց ի՛նչ հարկ նախկին սխալներ եւ պետական թերացումներ առաջել. Թողունք որ անցեալը գլորի իր սայթաբուսներու անդունդին մէջ եւ մենք յարգանքով ողջունենք յիշատակը Օգոստափառ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏԻԻԼ ՄԷՃԻՏԻ, որ շատականութիւն ճարտարարուեստի յառաջդիմութեան իսկապէս սիրահար յ841ին (այն է արաբական 1258 թուականին) հաստատել կուտայ գործարան մը շայտար Փաշայէ մի քանի տասնեակ բիրտմէթր հեռու Անատոլուի երկաթուղւոյ գծին վրայ Հէրէքէի գիւղին ծովեզերքը կայարանին դիմաց. Գործարանին հոն հաստատուելուն նպատակը քառորդ ժամ հեռու կրային առատ ջուրի ինքնարուխ սկի մը գոյութիւնն է, որով առանց անուխի շարժման մէջ եր դրուին մեքենաները:

1258էն մինչեւ 1300՝ գործարանը պատրաստած է մտարսեղէններ կանացի գործածութեան յատուկ եւ տան կահաւորումի կերպաս։ Տարիներու ընթացքին՝ մի քանի տնօրէններ յաջորդաբար պաշտօն վարած են։ Ասոնցմէ վերջ 1306ին տնօրէնութիւնը ստանձնած է Անիմետ պէյ, որ աւելի զարգացուցած է գործարանը եւ արտադրական մասերու տեսակները աւելցուցած։ Անոր մահէն վերջ Հաճի Աքիֆ պէյի յանձնուած է վարչութիւնը, որ արդէն անձնական գանձուն Մեֆրուշաք Մխսիւրին էր (գլխաւոր մատակարար)։ սա երկու գորգագործարաններ հաստատած է Հէրէքէի մէջ, նաեւ բրզեղէնի, ասուեակի, ասուեղէնի, գտակի (ֆէս ճիւղերով, յիշեալը մինչեւ 1335 թուականին պաշտօն վարած է, իսկ անոր յաջորդած է արդի Տնօրէն Վսեմ Ակեաճ պէյ, որ հանգստեան կոչուած ծովային տեղակալ մըն էր, Ն. Վսեմութիւնը իր մեքենական փորձառութեամբ եւ այսպիսի քաղմատեսակ գործի յատուկ ամէն կարողութիւնն օժտուած պատուական անձնաւորութիւն մըն է։ Անոր շնորհիւ Հէրէքէի գործարանը այսօր նախանձելի դիրքի մը մէջ դրուած է, որովհետեւ Վսեմ Ակեաճ պէյ ոգի ի բուն կ'աշխատի գործարանին աւելի փայլ տալու եւ առաջնակարգ դիր մը խաղալու ճարտարարուեստի ճիւղին մէջ։ Ապրիլն, երկա՛ր

ապրիլն այսպիսի բարձր պաշտօնատարներ, որոնք պետութեան եւ ազգին փառք են եւ անոնց վարձքը ընդհանուրին գնահատումն է, Երանի՛ այն պետութեան՝ որ իմաստութիւնը կ'ունենայ այնպիսիներ պաշտօնի կոչելու։

Անցողակի յիշենք թէ համախարհային ահաւոր պատերազմը՝ որ ինչպէս ամէն յառաջդիմութեան արգելք եղաւ, նոյնպէս վնասեց այս փառաւոր հաստատութեան՝ շատ մը աշխատող բազուկներ խելով անկէ եւ հետեւաբար անոր գեղեցիկ արտադրութիւնները նուազեցնելով եւ այն որ երբեմն 1000է աւելի գործաւորներ կ'աշխատեցէր, այժմ հազիւ 300ի մօտ են իր աշխատողներն։ Այս պատճառաւ իր արտադրութիւնները պակսած ըլլալով ստիպուած է փակել իր վաճառման մասնաճիւղերն Թուրքիոյ զանազան գլխաւոր քաղաքներուն մէջ, ինչպէս Տրապիզոն, Իզմիր, Անիակ, նոյնպէս Գահիթէ, Եւն, Եւն։

Կը փափաքէի որ մեր երկրին փառք եղող այս մեծ գործարանը, որ օտարներէ իւր գնահատուած է այնքան եւ եւրոպական արուեստահանդէսներ, ստացած շքադրամներով մեծ համբաւ շահած է, աւելի ընդարձակէր իր գործունէութիւնը աւելի մեծ դրամագլուխով մը, ունենար նոյնպէս իրեն ըզր հաստատութիւններ զա-

նազան բաղաբներու մէջ, որպէս զի նոր թուրքիան իր գործաւորի տարազովն ալ շահէր աշխարհի առեւտրական հրապարակին վրայ ընդհանուր համակրանք:

Համբո՛յր աշխատութեան արեւին տակ սեւցած ճահտին՝ որ կը յղանայ ճարտարարուեստի նրբութիւններ եւ այն կոշտացած ձեռքերուն՝ որոնք շքեղ կերպաներ կը յօրինեն:

* *

Հէրէբէի գործարանին արտադրութիւնները Պոլսոյ մէջ էեղրոնական նաժարատան կարգը յատուկ վաճառատան մը մէջ կը ծախուին տարեկան 300.000 ոսկիի հասոյթ ապահովելով: Նոյն վաճառատան Տնօրէնն է Սիրուն էֆ. Տիօնեան, որ ոչ միայն ազգային շրջանակին մէջ, այլ եւ մեր թուրք հարեակիցներէն գնահատուած է, նոյն իսկ Վեհափառ Խալիֆային մասնաւոր համարման արժանացած իր բարեհամբոյր եւ ազնիւ նկարագրով, ժիր գործունէութեամբ եւ հանրային մարդու ամէն առաւելութիւններով: Իրր Ազգերեւոյթիան եւ աճում խորհուրդներու եւ ժողովներու եղած է միշտ ուղղամիտ, անշահախնդիր: Բարեսէր էւ կրթասէր:

Հէրէբէի գործարանին նուիրուած այս հակիրճ գրութեանս իրր վերջաբան՝ կ'արժէ ներ-

կայացնել այստեղ սոյն հանրագուտ անձնաւորութեան կենսագրական գծերը:

Սիրուն էֆ. ծնած է 1870 Մայիս 1ին Օրթազիւղ, որդի կարապետ էֆ. Տիօնեանի, որ իր ժամանակին մէջ անուն մը ուէր իր մարուրկենցաղով: Սիրուն էֆ. ի ընտանեկան պարագաներն ալ տոհմիկի առաքինութիւնով օժտուած՝ լաւ առաջնորդներ եղած են կեանքին, յիշենք անոնցմէ ի մասնաւորի պատկերհան Արրահամ Սարայեան, որ Իւսկիւտարու մէջ իրրեւ նըկարիչ լաւ յիշատակներ ունի:

ՍԻՐՈՒՆ ԷՖ. ՏԻՓՆԵԱՆ

Իր նախնական կրթութիւնը ստացած է տեղւոյն թաղային վարժարանին մէջ, ուր շատերու հետ բնկերակից ունեցած է ծանօթ խմբագիր եւ մեր սիրելի բարեկամ Տիար Արիկ Մուպահիաճեան, թու Արրա-

համ ամիրայ Մուպահեմ Սեհալի, յաճախած է նաև
 Գուրգենեան վարժարանը, Դպրոցէն ելնելէն
 վերջ 1892—4 Մուսուլ գացած է իր պաշտօն-
 եայ կայսերական Անձն. Գանձու Սթերանոցի՞
 Գազազեան Յակոբ Փաշայի օրով, Յետոյ 1894ին
 կ'ստանձնէ Հէրէրէի Պոլսոյ վաճառատան գրա-
 գրութիւնը, Իսկ 1900ին նոյն վաճառատան պաշ-
 տօնէի մահէն յետոյ անոր կը յաջորդէ Աւագ
 պաշտօնեայ տիտղոսով, միևնոյն ատեն գաւառ-
 ներու մէջ եղած շատ մը մասնագիւղերու աւագ
 պաշտօնեայ, Շնորհիւ իր արժաւիրին ստացած
 է զանազան պատուանշաններ, ինչպէս Միւթէ-
 մայիզի ըրիթպէ, Օսմանիյէ եւ Միճիտիյէ չոր-
 րորդ աստիճան, պարսկ. Շիրի Խուրշիտ, Սեր-
 պիական Օէն Սափա, նաւատորմի արծաթ շքա-
 ցրամ, եւն.

Անա զեղեցիկ հոգի մը, արժանաւոր զաւակը
 մեր երկրին եւ ազգին.

Ս. Գ.

ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԽՕՄԻՆԻ

Պատիւը կ'ըզի մ'է սեպ եւ առանց տխուհի-
 մարդ չկրնար այլես նորէն հոն մտնել, անգամ մը
 որ անկէ դուրս մնայ:

ՊՈՒԱՂՈՅ

ՏՐԻՊՈՒՍՈՅ ԱՌԻԻԾԻՆ ՄԱՀՐ

1. — Բաւեր հովերուն, առիւծն այ ու ձախ
 կը հեմեր եւ ան կը սրփուէր համբան.
 Աւսանակեց ձին խրոխտ, փրփրեռախ.
 Հեծեալը սուլեց, կեցուց կարուսան:

2. — ձօնեց նիզակը հուժկու Պէտէվին,
Առիւծը րնդոս շահվորուած ինկաւ.
Թուլցուց սարածեց ոսկերն էտէին.
Շանբարձակ աչքեր մարեցան սակաւ:
3. — Մըռնչեց գազանն ու սարսըռացին
Թաւ արմաւենեաց ոստերը դալար.
Կրկնեց Ովառիս արձագանգ լացին,
Հողմածրփացին ծառք գալար գալար:
4. — Աչքը սեւեռած աչքին մէջ դեղին,
Առաջ երկարեց ձեռքերն իր կմախփ.
Խեղդեց կոչն անոր վրնուկը ցեղին,
Զայն հեզնեց, դարձուց խայտառակ ու խաղփ:
5. — Ետեւէն խուճբ խուճբ ջատուկներ անցան,
Ուղտերու ի նիւ ջայլականք պառաւ,
Դէմքին բքնելու կարգաւ ծրուեցան,
Անէծք տեղացին, վրէժի ծարաւ:
6. — Եւ շուտանհասակ հարսեր բազմանա՞ք
Հոլանի կուրծքով, ֆողբերնին պատնած,
Գրլիպնուն սուգի ցանեցին աւազ,
Լացին, ողբացին հայրենիք լքուած:
7. — Իսկ պատկառելի ալեւոր շէյխեր,
Ըսին «Մեզ ի՞նչ շահ, միթէ հնա՞ր է,
Տրիպօլիսէն այլեւս յուսալ խեր:
Ուր երբանք հոն են մզկիթ, մինարէ»:

8. — Կտրիններ՝ հասան, երդուրեցան «վալլան».
Ոսոսեց նըժոյգ, գոռաց հրացան.
Պուռնուզն ուտերնուն՝ Արաբներ «Շալլան».
Անապասին խոր աննետ հեռացան:
9. — Ո՞վ խաւարակուռն բռուտաւ Ափրիկէ,
Հարագաս որդիդ՞ խափեիկն ու Արաբ,
Գերութեան լուծէն ո՞վ պիտի փրկէ.
Ներինն ո՞ւժ, առի՞ւժ կամ խոսում պարսպ:
10. — Վա՛յ խեղ առիւծին, քանի լրզեր խաց,
Վերքն ալ աւելի կը յորդէր արիւն.
Կ՛այրէր, կը մըրկէր, աչքէն կ՛ելլէր բոց,
Եւ սակաւ վրան տրէր մահուան բուն:
11. — Հեղ մըն ալ դարձաւ երկինքին անգայտ
Եւ աւազն ի վար փրոռուեցաւ գետին.
Արեւը եղաւ աչքերէն անյայտ,
Սոսկուսով փըչեց իր շուրջը յետին:
12. — Ո՞վ Սընուսիներ, վրէժնիդ առիք,
Երնկ Ձեզի որ ազատ եւ անվախ,
Սահառային խոր պիտի քափառիք,
Սարսափ սրփուելով ձեր շուրջ այն ու ձախ:
ՄԻՆԻՍԵՆ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

ԱՆԽԱՐՀԻՍ ՃՇՄԱՐԻՑ ՏԷՐԵՐԸ ԵՒ
ԱՆԽԱՐՀԱԿԱՆՆԵՐԸ

ՈՐՈՂԵՔ ԵՂԱԾ ԵՆ ԵՒ ԵՆ ԱՅՍ ԵՐԿՐԻՍ ՎՐԱՅ

Պատմութիւնը՝ մեզ կը ներկայացնէ իրբեւ աշխարհակալ, Մեծն Աղէքսանդր (256-313), Յուլիոս

ԲՐՈՅ. Մ. ԱՂԱՃԱՆԵԱՆ

Կեսար (44. Ն. Ք. զՔս) Ալարիքս Մեծն Կարողոս (742-814).
Եւ Նափոյէոն Պոնափարդ (1769-1821).
Եւ ալլն, Աստնք թէ Եւ աշխարհակալուս թիւններ Եւ արշաւանքներ բրած են՝ բայց իրբեւ ասուպ շատ շուտ իսկ անցան, անհետացան, զի չէին ճշմարիտ լուսաւորներ և յաղթականներ ինչպէս Տեառեակները:

- 1.—ԿիւթլէնՊէրկ (1400—1468):
- 2.—Սթէֆէնսըն (1781—1848):
- 3.—ԲԱՍԹԷՆՈՒ (1822—1895):
- 4.—ՏԻԹ. ՌՈՒ (1853— . . .)
- 5.—ՌՕՊԷՐԻ ՖԻԻԼՏՅՆ (1765—1825),
- 6.—ՏՐԵՆ ԲԱԲԷՆ (1647—1710)
- 7.—ՖՐԷՏԷՐԻԿ ՍՕՎԱԺ (1735—1845)
- 8.—ԼՏԻՍՏՆ, ԹՈՎՄԱՍ ԱՂՎԱ,,
- 9.—Ս. ՄՕՆԹՕՆ (1663—1705):
- 10.—ԳԻՕՏ ՇՍԲ (1763—1805 ,
- 11.—ԱՆԲԵՌ (1775—1836),
- 12.—ՏՐ ԼԷԲԷ ԱԲԲԱՆ (1712—1789),
- 13.—ՄԱՅԵՌ
- 14.—Վ ԱՂԱՆԹԷՆ ՀԱԻԻՅ (1745—1822 ,
- 15.—ՃԷՆԵՐ 1749—1823),
- 16.—ԲՍՌՄԱՆԹԻԷ (1737—1813),
- 17.—ՍԷՆ ՎԷՆԱՄԱՆ ՏՐ ԲՕՂ (1576—1660),
- 18.—ԿՐԱՀԱՄ ՊԷՂ (1675—1761).
- 19.—ՊԷՐԿ
- 20.—ԱՍՍՕՆՎԱՂ
- 21.—ՄԱՐԲՕՆԻ
- 22.—ՏՐ ԼԱՍՍԱՂ ԲԱՀԱՆԱՆ. ԺԱՆ. ՊԱԹԻՄԷ (1651—1710)

Այս յաղթականներուն փառքը՝ տեալան, Գեառքը՝ անդորր, Եւ խաղաղութեան ձիւններն՝ Ի ձեռին ընդառաջ սլացած են իրբեւ աստիքալ

մարդկութիւնը գիտութեան ջատագանիութեան էր-
ջանկութեան աւետեայ երկերը: Վերջապէս այս
մարդիկ, իւրաքանչիւրը իրենց հանճարին ձեռքերը
հուելիցին յօգո՛ւտ խաղաղաւէտ բարօրութեան
իրենց նմաններուն:

Ուրեւ, այս անձնուէր աշխատողաց քրտնա-
թոր աշխատութեանց եւ անխոնջ տքնութեանց
կը պարտինք հետեւեալներն.

1.—ՏՊԱԳԻՐՈՒԹԵԱՆ, զիւան՝ որ փարասեց
ժողովուրդի տղիտութեան մտայլ վարագոյրը,
ճշմարտութեան քօղերն պարզելով եւ ցրուելով
արագօրէն մարդկութեան մահաբեր նախապաշա-
քուցներն, լուսաւորեց անանկին միտքն, որպէս զե-
կթէ զուրկ էր աշխարհիս զիւրութիւններէն եւ
բերկրութիւններէն՝ կարենար լիարուռն վայելել
մտքի գոյուանքն ու քաղցր զբօսանքները, այսպէս
ստանալով բարոյական զօրութիւն ինքզինքը եր-
ջանիկ զգալու էր համեստ բնակարանին մէջ:

2.—ՎԱՅՐԱՇԱՐԺԻՆ, ԵՐԿԱՌՈՒՂԻՆ որ՝ հա-
զօրգակցութեան ամէն միջոցներն պատրաստեց,
քաղաքներ բարեզարդեց եւ հարստացուց, զիւրե-
քուն զարգացում, ուրախութիւն եւ հարստութիւն
բերաւ, շատցնելով աղքատին հացը եւ հարուստին
պարծանքը:

3.—ԿԱՏԱՂՈՒԹԵԱՆ, ԳԱՐՄԱՆ, Ե ՄԻՔՐՈՊՊԵՆ-
ՐՈՒ վրայ տեսութիւններ իրբեւ հաստատութիւն
ասոնց գոյութեան:

4.—ԿԵՂԾՄԱՇԿԻՆ ՇԻՃՈՒԿԸ, իրբեւ աղատա-
բար բաղմաթիւ մանուկներու կեանքին:

5.—ՇՈԳԻՆ, ԿԻՐԱՐԿՈՒԹԻՆԸ ՆԱՒԱՐԿՈՒ-
ԹԵԱՆ ՄԷջ:

6.—ՇՈԳԻՆ, ԱՌԱՋԳԱԿԱՆ ՋՐՈՒԹԻՆԸ:

7.—ՆԱԻԵՐՈՒ ՊՏՈՒՏԱԿԸ: (l'hélice)

7.—ԵԼԵՔՏՐԱԿՄԵՌԻԹԻՆ, ՋԱՅՆԱԳԻՐ:

9.—10.—ՀԵՌԱԳԻՐ.—ՀԵՌԱՋԱՅՆ:

12.—ԽՈՒՂ.—ՀԱՄՐԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ ՆՇԱՆՆԵՐՈՒ
ՂԵՋՈՒ:

13.—ՍԻՎԼՅԱԳ ՏԸ ԲԻՆԻՅԻ գործածութիւն
ՋԵՐՄԻ դէմ:

14.—ԿՈՅՐԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՅՅՈՒՆ ՏԱՌԵՐ:

15.—ԾԱՂԻԿԻ ՀԻԻԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ԳԷՄ՝ ՊԱՏ-
ՈՒԱՍ:

16.—ԳԵՏՆԱԽՆՋՈՐԻ ՄՇԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՐԻ-
ԿԱՅԷՆ յԵՐՐՈՊԱ ՆԵՐՄՈՒՇՈՒՄԸ, որով Ֆրանսայի
մէջ աղքատ դասակարգը կրցաւ ձեռք բերել աժան
անունը մը:

17.—ԸՆԿԵՅԻԿ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ (Enfants
trouvés) ԱՊԱՍԱՆԱՐԱՆՆԵՐՈՒ գրութիւնը, որն
որ իզյայտ բերաւ բարեօրոյութեան զգացումը:

21.—ՍԵԹԵՂ ՀԵՌԱԳԻՐԸ:

22.—ԵՂԲԱՐՔ ԲԻՐՏՈՆԵՂԱԿԱՆ ԳՊՐՈՅԱՅ կամ
բժիկ ԵՂԲԱՐՔ (Frères des écoles chrétiennes).
Ընկերութիւնը՝ որ աղայոց քրիստոնէական վար-

գապեաութիւն եւ ուրիշ հասարակ ուսմունք կը
սորվեցնէ և այլն:

Ստոյգ չ'ենք գիտեր թէ արօրք հնարողը ո՛ւր
ծնած էր եւ ո՛ւր մեռաւ. եւ սակայն ինքը աշ-
խարհի երջանկութեանը համար աւելի դժուար տեսած
է քան թէ լսօրը դիւցազունները եւ քաջամարտիկ
յաղթականները:

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

ԾՆՈՂԱՅ ՀԱՄԱՐ ԿԱՆԻՄԸ ԳԻՏՈՒԹ

Տան կառավարութեան մէջ մեծ եւ սիրա-
մաշեցնող դժուարութիւնը ան է որ՝ ծնողքները
կամ բարոյական համարձակութիւն չունենալուն,
կամ ինքզինքնին դպրիւ կարող չ'ըլլալուն, եւ
կամ ուրիշ այլանդակ բանի մը համար բանակա-
նութիւնը եւ խղճմանայք մէկդի ձգելով չեն կա-
տարեր այն բաները՝ որ գիտեն իրենք թէ օրինա-
ւոր են եւ հարկաւոր:

Բարեկարգ տուն մը պարտի պատուական
գարբատուն մը ըլլալ տանը մէջին բոլոր անդամնե-
րուն, հաւասարապէս թէ՛ ծնողացը եւ թէ՛ դաւ-
կըններուն:

Ծնողք շատ անդամ աւելի ժամանակ՝ դրամ՝

եւ ոյժ կը վասնեն զաւրիները կործանելու, քան
որչափ հարկաւոր է զանոնք փրկելու:

Ծնողքներու առաջին ամենահարկաւորը՝ դժուար
է զաւրիներուն կամաւոր հնազանդութիւն սոր-
վեցունելի:

Միակ զաւրիներուն աղաչանքին համար
անոնց ուղածը ամէն ատեն ընելու չենք, ինչու որ
աղաչք չուտով կը սորվին այն կերպ աղաչական
խօսքերով ամէն իրենց ուղածը ձեռք ձգել:

Գ. Ա. Ղ. Տ. Ե. Ի. Բ.

Մէկը այնչափ չի սիրեր զաղանիքները՝ որչափ
ան որ միտք չ'ունի զանոնք պահելու: Այսպիսի
մարդիկ զաղանիք լսելու ծարաւի են, ինչպէս որ
չուայիները ծարաւի են սոսկ հաւաքելու զայն
ցրուելու համար:

Ա. ՊԱՌՆԻ ԱՏՆԻ ՎՐԱՅ

Ո՞վ էր ներկայ վիճակին վրայ գոհ է, մէկն
ալ չէ: Ամէնքս ալ է ներքուստ սաստիկ փափաք
մը ունինք ապառնիլն վրայ: Մանկութեան ատեն-
նիս, պատանեկութեան կ'սպասենք. Պատանեկու-
թեան ատեննիս երիտասարդութեան, երիտասար-
դութեան ատեննիս ձերութեան. եւ վերջապէս
ձերութիւնը ի՞նչ բանի վրայ պիտի դառնայ նայի՛
բայց եթէ մեր աշխարհէն անդին, հանդերձեալ
աշխարհին վրայ:

**ՏԱՆ ՄԷՋ ԳՈՐԾԱԾԵԼՈՒ
ԵՐԵՎ ԿԱՆՈՆ**

1. Ամէն բան իր յատուկ ատենին բրէ:
2. Ամէն բան իր յատուկ պաշտօնին գործածէ:
3. Ամէն բան իր յատուկ տեղը դերի:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԿԱՏԱՐՆԵԼՈՒԹԵԱՆՆԵՐ ԱՐԱՅ

Աստուծո՛վէ վախցիր իր զօրութեանը համար, իրեն ապաւինէ իր բարութեանը համար, զինքը փառարանէ իր մեծութեանը համար, իրեն հաւատա իր ազգած փստահութեան համար, եւ զինքը պաշտէ իր սրբութեանը համար:

ՀՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Եթէ հպարտութիւնը քու հոգիէդ եւ քու հպիւղ հպարտութենէ հեռի չը պահես, Աստուած քու հոգիդ երկինքէն հեռու պիտի պահէ:

Ան որ ուրիշներու արժանիքը չը տեսնել կ'ուզէ, ինքն շատ դժուարութիւն կը կրէ իւր արժանիքն մեզ ցուցնելու մասին:

Ազգիկանց դաստիարակութիւն հոգ չը տանիր, բուն իսկ իւր ընտանեաց ամօթ պատրաստել է:

Բարքերն այնքա՛ն ապականած են որ, զգտատութիւն բառն իսկ գրեթէ հինցած է ծաղրելի կը համարուի:

Պրքերը հոգւոյն համար են այն ինչ որ սնունդը մարմնոյն համար:

Կրօնքի մտացումը կ'առաջնորդէ զմարդ իւր ըտլը պարտականութեանց մտացումին: Խօսեցէք, գրեցէք, գործեցէք, խորհեցէք այնպէս իբր թէ ունենայիք հազար վկայներ:

Ֆիտութիւնը, իբրեւ հաւատարիմ եւ սրբութաց առաջնորդ, զմեզ կ'առաջնորդէ երկրէ երկիր, թագաւորութենէ թագաւորութիւն: Ան ի յոյս կը բերէ մեզ օրէնքները, բարքերը, կրօնքը, կառավարութիւնը:

Աւր որ մոլութիւնը կը տիրէ, չը կարծենք որ մտքի հանդարտութիւնը եւ բերկրութիւնը կրնան բնակիլ հոն:

Ամէն ինչ որ կը պահանջեն օրէնքները, կը յանձնարարեն բարքերը, եւ զոր խղճմտանքը կը ներշնչէ, ամփոփեալ կը գտնուի այս ամենածանօթ առածին մէջ. «Մի՛ ըներ երբէք ուրիշին ինչ որ չը պիտի ուզէիր քեզիդ քեզի ընէ »

Ան որ աւտուանց ուշ կ'ելլայ, բոլոր օրը պիտի աքտայ, եւ հասիլ թէ մինչեւ գիշեր իր գործին պիտի հասնի:

Դաշտին կանաչը, լեռանը ծառը կ'օրհնէ զկտուած, փիղը արեւին ծագելուն զինքը կ'ողջունէ, սողունը տնօր ճառագայթին մէջ կը շարժի, թռչունը տերեւներուն մէջ զինքը կ'երգէ, որսումը երկինց

մէջ զինքը կը քարոզէ, Ովկլանտը անոր մեծութիւնը կը յայտնէ. միայն յիմար մարդն է որ կըսէ՝ «Ատաւաճ չի կայ»:

ՄԵՂԱՆԶՈՒԿԱՆ ԿՅՈՒՆՔ

Ան՝ որ հոս մեղանշական կեանք վարելով՝ սակից ետքը երջանկութեան հասնելու կը յուսայ, կը նմանի ան մարդուն՝ որ սրբին կը ցանէ, ու իր ամբ բարեկեր ցորենով կամ գարիով լեցունել կը խորհի:

Մեծամեծ հարստութիւններ մի՛ վնասուեր, հապա անանկը՝ որ կրնաս արդարութեամբ ստանալ, ուրախութեամբ ցրուել, եւ դո՛՛հ սրտով ձգել երթալ:

Մարդկային ազգը կը բարեկարգուեր, եթէ մանկանց դաստիարակութիւնը բարեկարգուեր:

Մանկիկը ծնանելէն ետքը բուն մայրը զայն սնուցանելու է՝ գիեցնելով իւր ստեամբքը որ իմաստուն եւ խնամաստու ընտելեան այս նպատակաւ պատրաստած գեղեցիկ ազրիւրն է: Եւ ինչ աւելի մեծ զուարճութիւն կրնայ ունենալ կին մը աշխարհիս վրայ քան զայն զոր կ'ունենայ անձամբ գիեցունելով իւր մանուկը, որուն քողմնատ լեզուն եւ սիրուն լոսթօվները, իւր բառերն արտասանելու դժուարութիւնը, անուշակ եւ կաթողին ժպիտը, տանը տուած զուարթութիւնը բոլոր աշխարհի գուեղտներէն գերազանց են:

ԶԲՕՍԱՆՔ

ՀԱՆՆԵԼՈՒԿՆԵՐ

1. Ծարժուն փեղկով պատուհան երկու լուսոյ մէջ կեցած Բայ է ու դոց ամէն վայրկեան:
2. Ինքն ինքնէրեն ինձ եկեր, Ուզեմ չ'ուզեմ եղեր բնիկեր, Չորս կողմս առեր կը պտըտե, Յոգնիլ չ'ունի որ դողարե, Առջեւս բլլայ՝ չեմ հասնիր, Ետե ինէս չեմ պրծիր:
3. Մանրիկ մանրիկ կը քալէ՝ Գիշեր ցորեկ փոյլմբ չ'է. Թէե նոյն տեղ միշտ ման գայ Բայց իւր գլուխն ոչ դառնայ. Ոչ քայելէն կը յոգնի Ոչ կերակրոյգ պէտք ունի, Բայց ինքն է որ քեզ կ'ըսէ, Ել, կեր, քնացիր, աշխատէ:

4. Միշտ անհանդարտ է, կ'ը վազէ,
 Թէպէտ մէկ ոտք մ'ալ չ'ունի,
 Պատճառ չ'կայ, կ'աղաղակէ,
 Թէպէտ բերան ալ չունի.
 Ամենուն հետն ալ կը կըռուելի,
 Թէ մտրդ չ'ըլլայ, ինքնիրեն,
 Ոչ սահման ոչ ալ լուծ ունի,
 Ո՞վ է, ի՞նչ կ'ուզէ մեղմէն:
5. Տնկէ զիս՝
 Գարնան զուշակ ծառ կ'ըլլամ.
 Դարձուք զիս՝
 Արտիզ պահպան քեզ կ'ըլլամ:
6. Կենդանիէ մը կուզամ,
 Բայց կեանք չ'ունիմ,
 Ուր որ ուզեմ նէ կ'ըլլամ,
 Հոգի չունիմ,
 Ում հետ ուզեմ կը խօսիմ,
 Բայց ձայն չ'ունիմ.
 Ամեն հարցման պատասխանեմ,
 Բայց մոռ ալ չեմ.
 Ուրեմն ի՞նչ եմ:
7. Զարմանալի պատկեր մ'ունիմ,
 Թէ աջ կողմէն որ նայիմ՝
 Ինձ կ'երեւի մէկ տեսակ.
 Զախէն նայիմ՝ ուրիշ տեսակ.

Այս ի՞նչ զարմանք.
 Զախէն տեսնես՝ է թագաւոր,
 Աջէն նայիս՝ ա'լ փառաւոր,
 Աստուծոյ զէմք է վրսեմ.
 Ի՞նչ է աս ըսեմ:

8. Ինքը խօսիչ չը գիտեր,
 Խոսիլ կ'ուտայ զուրիշներ.
 Ինքը քարի պէս ցուրտ է,
 Բայց ի՞նչ սրտեր կը վառէ.
 Գանձ մըն է՝ որ շատ անգամ,
 Կը ծախեն մէկ դահեկան:
9. Գլուխն ու վիզ երբ մէկտեղ են՝
 Այբուբէնիդ տառ մըն են.
 Բայց թէ գլուխն ալ դու կըտրես՝
 Դարձեալ ինք ողջ է, զիտե՞ս.
 Վախցիք իրմէ երբ գլուխ ունի,
 Կ'ըսեն թէ նա թզուիս չունի.
 Բայց զողացիք անգլուխ մարմնէն,
 Զը ձրգեր զէնքն իր ձեռքի.
 Թէ չ'ես հաւատար ինձ զարմացած՝
 Հարցուր քու խեղճ Հայրենեաց:
10. Ինձմէ անուշ ի՞նչ բան կայ
 Երբ ես պոչ ունիմ.
 Ինձմէ լեղի ի՞նչ բան կայ

Երբ ես պոչ չ'ունիմ
Ի՞նչ աւելի պարարտ կայ
Երբ պոչ գլուխ չ'ունիմ:

11. Գես ես չը ծընած
Անունս դրեր են,
Ծընած չը ծընած
Անունս կը փոխեն:

Վերոգրեալ հանելուկներուն՝ իր պատասխանը
լսածուն՝ հետեւեալ բառերն կարելի է յարմարցնել
պատասխանի:

Գրիչ, ժամացոյց, ստուերդ (շուֆ), աչք, ծով,
նուռ. մարդ, գիրք, դանակ, մեղր, սեղ, եղ:

30 Օգոստոս 1923

Իսկիւսար

Անփոփեց

ԲՐՈՓ. ՄԻՀՐԱՆ Ա.ՂԱՃԱՆԵԱՆ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՕՍՔԵՐ

Ո՛վ իմ պատանութեանս արեւը, որ պահ մը
բոլոր լիմար երազներս, հորիզոնին վրայ սամոզ
փախսական ամպերուն պէս, գորովանովդ ոսկե-
զօծեցիր:

Գ. ԶՕՀՐԱՊ

Հեռաւոր Հոգեհաստի՛ս...

Եզր՛ուկ, սիրոս ժամանակէ մը ի վեր այնկո՞ծ
է, յոյզօր կը փթթօրկին ներսս և յորդ արցունք-
ներ կ'այրեն աչքերս, ծայնս չունի այն վճիտ,
գարնան ել գեր հիւտող պարմանիի շեշտը, լայկան
նուագ մըն է այն եւ ներքին տագնապս կը մատնէ:

Ինչո՞ւ:

Անասելի տխրութիւնը կը կրծէ հոգիս եւ
ականջներս սրած կ'ուզեմ լսել միայն այն անուշ,
գրաւիչ աղապս կը որ ամբողջ էութիւնս պիտի
համակէր բազմաթիւն երով ու հրապոյրներով,
որ պիտի վանէր ինձմէ օրուան հոգերն ու տագ-
տունները ու երեակայութեանս թախի պիտի
տար, ներշնչելով միեւնոյն ատեն ինձ կորով:

Ինչո՞ւ այս անանուն ցաւը:

Ո՛չ, անանուն չէ այս, անունն է ԿԱՐՈՏ.

Որովհետեւ բացակայ է այն, բացակայ իր
բունիկէն, իր սիրելիներէն. այն օրէն ի վեր երբ
հարկ եղաւ ճամբու ղնել գանի փոքրիկ Սափայցի
լաճին պէս՝ որ իր գեղէն հեռացաւ երբեմն մօր-
կան համբոյրներով ու արցունքներով:

Ո՛հ, սէրը հոգիին մտունդն է, գգուանք եւ
համբոյր կ'ուզէ ան եւ պանդուխտը չճաշակիր
սիրոյ կենսատու հոյզը ու կը տառապի:

Պանդուխտ, զգոյուն էակին համադ ամպոտ
 րեր անոնք սրունք կը սահին: օտարութեան մէջ.
 յուզումով կը յիշէ իր կեանքը իրեննեբուն մօտ.
 ամենէն աննշան կարծուած իրեր իր միտքին
 մէջ կը մեծնան եւ իրեն զուարթութիւն կը պար-
 գեւեն, երբ կը յիշէ իր հայրենի՝ օթեւանը, իր
 սենեակը՝ իրեննեբուն սիրով անշաբոյր, իր
 մաքուր անկողնիկը մայրիկին փափուկ ձեռքե-
 րով յարարուած, երեկոները ընտանեկան սե-
 դանը՝ համեղ կերակուրներով լեցուն. երս զ օրեր
 ամէնքն ալ. Հիւսայ ոչ մէկ բան հրապոյր ունի,
 երբ գեղեցիկ եղանակը ծաղիկներով զարդարէ
 բնութիւնը եւ թռչուններ գարնան փտուքը կ'ըր-
 գեն ինք ամայութիւն կը տեսնէ շարջը. ու կը
 խոկայ մինակ. թէեւ մարդերու ամբոխէ մը պա-
 շարո ս ծ բլլայ ու բանտուած է հոգին. թէեւ
 բնակած ըլլայ շքեղ պալատի մէջ, ու կոչէ,
 խորտակեցէք հոգիիս կ'սպիրը. թողէք որ թռչիմ
 այն ակերուն վրայ՝ որ իմիններս կը շնչին,
 թողէք որ սէրս յագորդ ստանայ ծնողական գիրկը:

Քիւր երանք այն օրուան, երբ սիրով տառա-
 պող հոգիները ծաղիկներու փունջի մը պէս իրա-
 բու կը միանան. այդպիսի օրուան մը մէկ վառ-
 կեանը անսահման ժամանակներ կ'արժէ:

Ս. Գ.

Փոխանցիկ մորթախտ մըն է քոստուութիւնը որ
 յատուկ մակաբոյժի մը՝ ակար (acarus scabiei)
 կոչուած մանր անասնիկի մը ազդեցութեամբ երե-
 ւան կուգայ:

ՔՈՍԻ ՊԱՏՄԱ-
 ԿԱՆՐ. — Հին դա-
 բու բժիշկները քոսը
 ճանչցած էին, սա-
 կայն յատուկ կերպով
 բացատրած չէին: Հի-
 փոքրատը անոր մա-
 սին տարտամ յիշա-
 տակութիւն մը միայն
 ըրած է: Արեւստոտէլը
 իր «Անանոց Պատ-
 մութիւնը» գիրքին
 մէջ ոչ միայն քոսի
 դոյութիւնը այլ եւ
 անոր մակաբոյժ ա-

ՏՔՔ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՂԱԶԱՐԵԱՆ
 նասնիկի մը միջոցաւ յառաջ գալը գուշակած է:
 կայիւնը երկրորդ դարուն (Ք. Վ.) քոսի մասին շատ
 անորոշ բացատրութիւն մը տուած է:

Արտը բժիշկներով քոսի պատմութեան մէջ նոր թուական մը սկսած է: Այի Ապպաս քոսը՝ միւս հիւանդութիւններէն զանազաներով անոր գոյւթ-թիւնը յստակ կերպով նկարագրած է: Ավիզէն քոսի փոխանցիկ հիւանդութիւն մը եւ անոր նախընտրած վայրը միջնամասները ըլլալը ցուցադրած է: 1687ին Ստայացի բժիշկ Պօսոմօն եւս ակարը գտած եւ մանրադէտի մը միջոցաւ պատկերն ալ քաշած է, սակայն սխալ մը գործած է, պնդելով թէ՛ ակարը մորթին վրայ յառաջ եկած փամփշտիկներուն մէջ կը գտնուի: 1734ին բժ. Լիննէ թէեւ հաստատած եւ պաշտպանած է Պօսոմօնի կարծիքը, սակայն ան ալ աւելի մեծ սխալ մը գործած է կարծելով թէ՛ ակարը եւ պանիրի որդը կենդանական միեւնոյն սեռի տարբեր տեսակներն են:

1754ին Լիննէյին աշակերտը Նէյանտեր ցուցադրած եւ հաստատած է թէ ակարը ակօսներու (sillons) մէջ փնտռելու է ոչ թէ մորթի փամփշտիկներուն մէջ:

1834ին վերջնականապէս, բժշկական ուսանող մը, Ֆրանսուա Բէնուչչի, Փրօֆ. Ալպէրի օգնականը՝ ակարը ցուցադրած է իր ուսուցչին որ կը խոստովանէր թէ երբեք տեսած չէ զայն, եւ միեւնոյն ժամանակ սովորեցուցած է ակարը ինչպէս փնտռել եւ գտնելը: Միայն 1834ին ակարը վերագտնուած է: 1851ին Լանքըթէն արու ակարը եգէն զանազանած է:

Ակարը սար գազաբխներու ցեղէն, արարիտներու սեռէն եւ մասերէնէրու (sarcoptide) տեսակէն անասնիկ մըն է: Աչքով հազիւ տեսանելի եւ հաւելթածեւ է: Արուեւ էգ ակարներ կան. էգը արուէն աւելի խոշոր է: Ակարներուն գլուխները փոքր կլոր եւ նուրբ մազեթով գորդարուած են, կռնակին կարծր եւ փուշեթով ընցուն են: Ունին չորս զոյգ թաթեր, երկու զոյգ առաջամասին վրայ ծծոցներով (ambulacra à ventouse) զինուած, երկու զոյգ յետամասին վրայ նըբահներ մազերով զծոցներ չունին, իսկ արուին թաթերէն միայն երրորդը նըբահներ մազերով զարդարուած է, իսկ չորրորդը առաջամասի թաթերու նման ծծոցներ ունի, որոնք զուգաւորութեան համար արուին կ'օգնեն: Առաջամասի թաթերուն ծծոցները թէ՛ արուին եւ թէ՛ էգին տեղափոխութեան կը ծառայեն: Արուները կը զուգաւորուին էգերուն հետ իրենց յատուկ առնանդամի միջոցաւ: Միաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ նըբողներու մէջ: Արուն որ մորթին տակը կ'ապրի, վերթայ էգը փնտռելու եւ զուգաւորութիւնը կը կատարէ ակօսներու եւ վերնամաշկի տակի նըբողներուն ծայրը՝ ուր էգերը կ'ապրին: Լսք ակարը կուրբանչիւր անգամ քսանական հաւելթի կ'ածէ: Հաւելթիները ձուարկութենէ չ'իջ. վեց օր վերջը

կը բացուին, նախ թրթռերն յոռաջ կուզան,
յետոյ ասոնք կը փոխուին նիւմֆայի (nymphes)
որոնք զեռ սեռ չունին, յետոյ ասոնցսէ արու եւ
էդ չափահասներ առաջ կուզան, որոնք կատարե-
լութեան հասած ակարներ են: Հաշուուած է որ մէկ
զյոյգ արու եւ էդ ակարը երեք ամսուան միջոցին
1,500,000 սերունդ կրնայ յառաջ բերել: Այս
բազմածնութիւնը գաղափար մը կրնայ տալ թէ
քոսը որքան արագ կրնայ փոխանցուիլ եւ տարած-
ուիլ: Բուն հիւանդութիւնը յառաջ բերողները էք
ակարներն են, արունելը սակաւութիւ են եւ ընդ-
հանրապէս մորթին տակը կ'ապրին, ակօսներ շէն
բանար իսկ էգերը բազմութիւ են եւ մորթին մէջ
ակօսներ եւ նրբուղիներ բանալով այլակերպ բո-
բոբային էլուկներ (eruptions inflammatoires)
յառաջ կը բերեն:

ԲՈՍՈՏՈՒԹԵԱՆ ԱՆՏԱՐՁԱՆՆԵՐԸ. — Փրոֆ-
Պազէնը քոստութեան զարգաշրջանը երեք մասք
կը բաժնէ, 1. Խիստ մի շրջան. 2. Հաստաման շրջ-
ջան. 3. Բուժման շրջան:

1. Թխումի շրջանը, այն ժամանակամիջոցն է
որ կը աւելի հիւանդութեան փոխանցումէն մինչեւ
քոստութեան բնորոշ նախանշաններուն երեւան-
դալը: Անոր տևողութիւնը երկուքէն մինչեւ ութ-
օր եւ բացառաբար 15 օր, ամիս մը եւ վեց շաբաթ-
է: Այս շրջանին էդ մակարոյձը մորթին ներքեւ-

Թաղանթին մէջ մտնելով, ջիղերուն ծայրերը կը
զգոգէ եւ անձի համեմատ աւելի կամ նուազ
քերուրտուք մը յառաջ կը բերէ: Այս քերու-
տուքը գլխըր ատեն նամանաւանդ անկ.դին մտնե-
լէն վերջը կ'սկսի:

2. Հաստաման շրջան այս շրջանի ատանդներն
են ա. Ակօսը, յ Սաստիկ քերուրտուքը, եւ Գ.
Յարբոբաւօր էլուկները:

ա. Ակօսը (sillon) էդ մակարոյձին փորած ու-
ղին է, սեւ կամ մոխրագոյն 2-3 միլիմետր երկայ-
նութեամբ, բեկրեկուած, ծամածուռ, օձապտոյտ
եւ երբեմն ալ ուղիղ գիծ մըն է, ընդհանրապէս
Պիտալուսին եւ կամ Տի ձև ունի: Ակօսը բոս-
տութեան բնորոշ եւ իսկական ախտանշանն է, այ-
տուտեան հանդերձ մարմը, մորթեքնին լու խնամուած
անձեր երբեմն այս ակօսները չունին: Ակօսները եր-
բայն ծայրեր ունին, մէկ ծայրերը աւելի լայն են եւ
մոտ ծայրեր ունին, մէկ ծայրերը աւելի լայն են եւ
մոտ ծայրեր ունին մուսքի վայրերն են: Այս ցոլած
ծակ յոյճներուն մուսքի վայրերն են: Այս ցոլած
ծակները մեղի մը միջոցաւ ծակելով ակարները
ծայրերը տեղի մը միջոցաւ ծակելով ակարները
գազը քաշել հանել կարելի է: Ակօսները ընդ-
հանրապէս մասներուն մէջտեղը, դաստակին, առ-
նաճակամին եւ ստինքներուն վրայ, ոտքերուն վրայ
(ազոց թոյլ), արմուկին, սրունքներուն վրայ կը գըտ-
նուին, մինչդեռ դեմքը եւ կեանակը վերձ կը մնան:
բ. Բերմուսալը Արդէն առաջին շրջանին երե-
ցող քերուրտուքը այժմ կը սաստիկանայ եւ մարմ-

նին ամէն կողմը կը տարածուի: Տարութիւնը մարմնամարդը յոգնութիւնը եւ ալքոլը քերտըտուքը կը սաստկացնեն: Կնթական շատ կը առաւապի սյս քերուբտուքէն, նամանաւանդ գիշերատեն անկողին մտնելէն յետոյ:

Գ. Բորբոսաւոր ելուկները: Աստիկ քերուբտուքէն, ախարներու մորթի ներքնաթաղամթին մէջ բրած շարժումներէն, եւ կամ անոնց վարակիչ ի սոյնէն՝ (venin) յառաջ կուգան զոնազան եւ այլակերպ էլուկներ, ուռիկներ (papules), բշտիկներ (versicules) եւ խաղաւարտներ (pustules): Ասոնք ախտներու գտնուած տեղը կը տեսնուին:

3. Բուժման շրջան: Միջատասպան դեղերով դարմանուած քոստներուն վրայ յառաջ եկող երևոյթները բուժման շրջանը կը կազմեն: Մակաբայծները իրենց գտնուած զանազան վայրերուն մէջ կը մեռնին ու կ'ոչնչանան, բորբոսաւոր էլուկները կ'սպիանան, ախտները կ'աներևութան եւ անոնց գտնուած վայրի վերնամաշկերը կը թափին, քերուբտուքը օրէ օր շատ արագ կերպով կ'անհետանայ: ԲՈՍՏՈՒԹԵԱՆ ՓՈԽԱՆԳՄԱՆՍԸ. — Փոխանցման երկու ձեւ կայ ուղղակի եւ անուղղակի:

1. Ուղղակի վարակում եւ անուղղակի փոխանցում. — Առաջ անձի մը քոստի մը մարմնոյն հետ ուղղակի շփում ունենալէն յառաջ կուգայ: Այս աչիւմը օրքան որ երկարի, փոխանցումը աւելի յա-

ջող կերպով կ'իրագործուի: Առաջ անձի մը՝ քոստութեան ենթակայ մէկու մը հագուստները, ճերմակեղէնը, ձեռնոցները, անձեռոցները, անկողնի սաւանները, բաղնիքի շէնջակները եւ այլն գործածելէն յառաջ կուգայ: Հասարակաց վայրերը նոյնպէս անուղղակի կրնան սատարել:

Վերին ատիճան ջերմ յառաջ բերող մի քանի հիւանդութեանց զբօրինակ ժանտատենդի եւ թորատայի (Fièvre typhoïde, pneumonie) եւ թորատայի (Fièvre typhoïde, pneumonie) եւ գոյութեան ատեն քոսը կ'աներևութանայ, եւ անոնց բուժումէն յետոյ կրկին երեւան կուգայ:

ԲՈՍՒ ԱՆՏԱՆԱՆԱԶՈՒՄԸ. — Ակարի եւ ախտներու գոյութիւնը քոսի ինքնայատուկ ախտաճանտչման երկու էական ախտանիշերն են, կերպով կըլու թէ ասեղով մը ախտի ցցուած ծայրը ծակելով՝ ակար մը կարելի է իր բնակավայրէն դուրս քաշել հանել, սյուպէս դուրս հանուած ալիւբի հատիկի նման փոքրիկ ճերմակ մակարոյժը եղունգին վրայ թէ որ գնեք, ատեն մը անշարժ կը մնայ, իսկ յետոյ կ'օկոսի փակել:

ԲՈՍՒ ԿԱՆՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ. — (Pronostic de la gâle). — Չի դարմանուած քոստութիւնը օրէ օր կը սաստկանայ եւ երբոր հիննայ դարմանը դժուարին է եւ երկար ժամանակի կը կարօտի: Քոսը չի դարմանուելով անքնութիւնը, կը կարօտի: Քոսը չի դարմանուելով անքնութիւնը, քերուբտուքը, ջրագրգռութիւնը եւ ուրիշ կնճար-

առաջիկաներ այնքան կը նիհարցնեն ենթական որ, մինչեւ անդամ արտաթէտուած թիւն (cachexie) եւ մահ կրնան պատճառել:

ԲՈՍՈՏՈՒԹԵԱՆ ԳԱՐԲԱՆՈՒՄԸ. — Քոսի դարմանումը իր պատմութեան տարրեր շրջաններուն շատ մը բարեփոխութիւններէ անցնելէ վերջ, այժմ Հարախի կողմէ հիմնուած քոսոտութեան արդի դարմանումը էապէս կը բաղկանայ լրգանքէ, մորթի վերնամաշկը կակուղցնող օժառով եւ ազդու միջատասպան օժանակով մը շփումէ. **Դիփում (frotte)** յորջորջուած այս դարմանումը հետեւեալ կերպով կ'իրագործուի:

1. Կան վայրկեանի չափ մարմնոյն բոլոր մասերուն շփումը, խոզանակի մը միջոցաւ՝ ասք ջուրով եւ արարական օժառով (savon noir):

2. Կէս ժամուան լրգանք մը ուր շփումը պէտք է շարունակել:

3. Մարմնոյն ամէն մէկ կողմը, համանուանդ մտկաբոյժին նախընտրած մասերը զօրաւոր կերպով քսել Տօթ. Հայտիտի կողմէ բարեփոխեալ բօմաստը հելմերիտով կը բաղկանայ **Rp. Carbonate de potasse 25 gr. Souffre 50 gr. Axonge 300 gr.**

Գիշեր ատեն օժանակը պէտք է մնայ մարմնոյն վրայ մինչեւ հետեւեալ առտուն: —

4. Տաք բաղնիքի մէջ պէտք է լուացուի մարմնին վրայ դանուած իւրը մաքրելու համար, իսկ թէ որ մարմինը դեղին ազդեցութեամբ բորբոքած է, պէտք է նշոյի պանեօ ընել, յետոյ նշոյի փոշիով եւ կամ ուրիշ հոտաւէտ փոշիներով մաքրել ծեփել:

Ուրիշ կարեւոր գիտելիքներ ալ կան զորս պետի յանձնարարէ Ձեզ Ձեր բժիշկը:

20 Յունիս 1923 Տոթ. Յարսիսիւն Ղազարեան
Կոչանա, Սերպիա
Իմփոք. — Ազնիւ բժիշկին սոյն շահեկան ուսումնասիրութիւնը ցաւ ի սիրտ ստիպուեցանք համառօտել տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ:

Շ Ո Վ . Մ Ո Վ .

Կը կարծուի թէ Մարտին է անբել հեռագիրն հնարիչը, Ասուած Տիգրեբը սեղծած օրը իսկ անցր տուաւ անբել հեռագիրը:

Աղօթքը առաջին անբել հեռագիրն է Ասուծոյ եւ մարդոց միջեւ:

Անբել հեռագիր է նաեւ սերը որ երկու սիրեսերը հազորդակցութեան մէջ կը դնէ:

3. Ա. Ա. Փ. Ա. Փ.

Ա.Ղ.Ա.Ի.Ա.Ղ.Ե.Ա.Լ. Ս.Ռ.Ա.ԾՆԵՐ

Ծանօթ.— Մ. Հունկի սոյն եզական ԱՂԱ-
Ի.Ա.Ղ.Ե.Ա.Լ. ԱՌԱԾՆԵՐ էն հրատարակուած են երկու
հատ մօր 1922 ի ԳՐՊՍՆԻ ՏԱՐԵՅՈՅՅՅՐՆ, երկու
հատ նոյն տարույ թէ՛ՌԴԻԿԻ ՏԱՐԵՅՈՅՅՅՐՆ եւ
երեք հատ եւս մեր 1922 ի ԳՐՊՍՆԻ ՏԱՐԵՅՈՅՅՅԻՆ
մէջ, ի լոյս կ'ընծայենք նաեւ հետեւեալներն, որ
ապահովաբար մեծ հասոյքով պիտի կարդացուին:

Ռայէս այսօր լինէր՝ կը յիշեմ սակաւին
Այն խօլ քննութիւնք, զոր ինձ անցնել տուին
Յադրածու քննիչներ՝ երբ այն ինչ պատանի՝
Ամավերջի օր մը կոչուեցայ յ'ասեցին.
— Պարո՛ն, հարցուցին ինձ, ի՞նչպէս պէ՛տ է գրեմ
Մեր ՊԱՏԵՐԱԶՄ՝ բառը ժրանսերէն, քուրբերէն՝
Նաեւ բտէ՛ք մեզի լեռը բարձր, հսկայ
Համայն Ռուսիոյ մէջ համամուն գետ այ կայ.
Սեւ սախակին վրայ գրչիս սակ կը քալէր
Սա առածը միայն. «Կէ՛ն, ՀԱՐՊ ԵՒ ՌԻՐԱԼ ԼԵՌ»:
Անպարտ մը տեսարանին հիշող առաջ
Մեծկակ սեղան մը գետեղեց դէպի աջ.
Ապա քու բեմակողմին հրաման
Ռը իրեն սան կարով լեցուն ծծաման.

Եւ խօսք ուղղեց ներկաներուն յաւակաց.
Դուք այ, քսաւ, ինձ պէ՛տ զիտէ՛ք անկասկած
Թէ՛ օտերը կարին հոտէն կ'ախորժին.
Պիտի տեսնէ՛ք այսօր խապի լաւ բաժին.
Ծծակիս մէջ անեղ օձ մըն է քսուուն
Եւ կծկուած՝ կը քաշէ կոր անուռ բուն.
Կ'ուզէմ զանի հրաւիրել այս ծակէն.
Հրաւալի՛ք պիտի գործեմ ապաւէն.
Ստոյգ է քէ ծծակին վառն է վիթ.
Բայց ի՛նչ վոյր ձեզ լոկ դիտեցէ՛ք անբիթ:
Զայս բտելով՝ ծծամանը ձեռք առաւ.
«Ա՛լ անցուցիր, սիրելի՛դ իմ, եւ ծարաւ.
Դուրս չէ՛ս ելներ. բարեկամիդ չէ՛ս մօտը»:
Այսպէս կարգ մը խօսքեր քու կեղծ, պատիր.
Հմայք, հրա՛ւ՛՛՛՛, սեպէ՛ ինչ որ կը սեպես՝
Նրբին բան մը դուրս սահեցաւ ծուխի պէս.
Բայց այս ծուխը կ'ստարանար, ձեւ կ'առներ,
Վիշապ կ'ըլլար՝ ցցած սուր սուր աղաներ.
Հանդիսականք սահմուկեցան սարսափած.
Անպարտն ալ՝ վիշապին դէմ գրկաբաց.
«Առած մը կայ, յարեց, շատ հին ատենէ.
ԱՆՌԻՇ ԼԵԶՌԻՆ ՕԶ ԾԾԱԿԵՆ ԿԸ ՀԱՆԷ:»

Ս. ՀՈՒՆԿԻ

Բ Ա Ռ Ե Ղ Ծ Ո Ւ Ա Ծ

Հրագ ճառերով գոյական մ'եմ,
Շաս քիչ անգամ ունիմ համեմ.
Եթէ ուզես, օն՝ զիս արջէ՛,
Այդ քրտոզ սպարդիւն չէ՞.
Գլխի սառս գետի՞ն ինկաւ,
Կարող իմաստ գտա՛մ հարկաւ.
Ե՞րկրող սառս է որ զնաց ման՝
Վերջին կամիդ Ե՛ս եմ քարզման.
Երկո՞ւրն ալ եմ բացակայ,
Նայողի՛ր մը լոկ ա՛լ իմ մէջ կայ:

ՏԻԿ. ՅԻՄԻ ՄՍՐԼԵԱՆ

Սոյն բառեղծուածը մինչև ներկայ տարւոյ
Մարտ 30 ին առաջին անգամ լուծողը կ'ստանայ
դրական նուէր մը Գարամաճեան դրատունէն:

Անցեալ տարւոյ անմահն Մ. Պէշեկթաշլեանի
Հանելուկին լուծումն էր ԱՍԵՂ, զոր առաջին
անգամ դտաւ Օր. ԱՆԱՅԻՍ Ա. ՄՈՒՊԱՀԵԱՃԵԱՆ
որ ստացաւ նուէր Ա. Իսահակեանցի ՀԱՅՐԵՆԻ
ԱՂԲԻԻՐԻՅ. Նոյնը լուծեցին նաև Տիկին Շամ-
տանճեան (Իւսկիւտար) Օր. Սրաքսի Աշճեան
(Բերա), Պ. Ս. Պերպլերեան (Իւսկիւտար), Օր. Ալիս
Սէմերճեան (Մաքրիզիւղ), Սր. Բրիտանէ Աշճեան
(Իւսկիւտար), Պ. Պետրոս Ասլանկիւլեան (Աւնա-
ւուտ Գիւղ) Պ. Յակոբ Չիլինկերեան (Սելիկրի):

— 124 —

ԹՈՒՐԳԻԱ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

Թուրքիայ Ազգ. Մեծ Ժողովը
Հոկտ. 29ին ընդունեց Հանրապետ-
րեան վարչաձեւը եւ ընտրեց իր ներկայ
158 անդամներուն ամբողջին միա-
ձայն ֆուէարկարեանը՝

ԿԱԶԻ ՄՈՒՍՍՈՒՅԱՍ ԲԷՄԱԼ ՓԱՇԱ
Ն Ա Խ Ա Գ Ա Հ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Ա. Չ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.
 ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ
 1923 ի

Տարեցոյցիս խիստ անձուկ էջերը չեն ներեր մեր զգացածները լայնօրէն արտայայտելու անցեալ տարւոյ մեր ազգային կորուստներու մասին։ Ուստի կը բա-

ՏՐԴԱՏ ԵՊԻՍԿ. ՊԱԼԵԱՆ

ւականանանք համառօտիւ յիշատակել անոնցմէ՝ ԳՐԻԳՈՐ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ, ԹՇՈՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԵԾԱՆՈՒՆ Թարգմանիչը, իզմիրեան գրական հոյակապ գէմբ մը, ՅՈՒԼԼԱՆՆԷՍ ԹՈՒՄՍԵԱՆ, բանաստեղծ բնիկ Լօռեցի, որ փակեց իր աչքերը Մոսկուայի մէջ, ԱՐՇԱԿ ՊԷՆԼԻԵԱՆ, կատակերգակ դերասան, սիրուած ալնքան մեր համայնքէն, ԳՐԻԿՈՐ ԵՊԻՍԿ. ՃԷՎԱԼԻՐՃԵԱՆ, որ երկար տարիներ վարեց պատրիարքական փոխանորդի եւ յետոյ Տեղապահի պաշտօնները։ Անոր հետ առանձին յիշատակութեան արժանի է ՏՐԴԱՏ ԵՊԻՍԿ. ՊԱԼԵԱՆ, միաբան Ս. Երուսաղէմի որ վախճանեցաւ քրոջը հետ Աթէնքի մէջ Թիֆլիսի հիւան-

գութենէ Յուլիս Զին, Պալեան Եպիսկ. Առաջնորդ Կեսարիոյ մեծ օգտակարութիւն ունեցաւ իր թեմին մէջ, կրթական գործին մեծ զարկ տալով, հաստատեց Ս. Կարապետ վանքին մէջ ուսումնարան, հասուց ուսեալ սերունդ մը, ընծայեց ազգին 300է աւելի շրջանաւարտներ, փայլեցաւ նոյնպէս իբրեւ բնասէր, գրական գործեր արտադրելով։ Կեսարիոյ թեմին օգտակար անդամներէն էր վախճանեալ ՅԱԿՈՒԲ ԱԼԹԸՐԱՐՄԱՔԵԱՆ։

Անցեալ տարւոյ մէջ իրենց աչքերը փակեցին յաւէտ Տարեցոյցիս աշխատակիցներէն ԱՌՆԱՔԵԼ ՊԻՊԷՆՃԵԱՆ, որ երկար տարիներ իբր ուսուցիչ ծառայած է եւ ունի ինչ ինչ աշխատասիրութիւններ, որոնց զխառորն են Հայաստանի աշխարհացոյց քարտէսները, նաեւ ՍԻՄՈՆ ՍԷՄԷՐՃԵԱՆ, եղբայր Տիկին Հուսիսիմէ Արապեանի, խոհուն գրագիտուհի, որ կը զարգարէ իր յոդուածներով ՀԱՅ ԿԻՆԻ Էջերը, նոյնպէս Օր. Մառի ՍԷՄԷՐՃԵԱՆԻ, որ իբր կարող ուսուցչուհի գեղեցիկ համբաւ մը շահած է, Ողբացեալ Սիմոն ՍԷՄԷՐՃԵԱՆԻ ծանօթ է այս տողերը զրողին իբր անծնուէր ուսուցիչ իր հմտութեամբ, իր խոհական վարքով ու բարքով, ազնիւ նկարագրով։

Այս տխուր տողերը կը փակենք յարգանք մը եւս ընծայելով յիշատակին ՕՆԵՆԿ ՄԱՆԱՍԵԱՆԻ, որ յանկարծական մահով անհետացաւ մեր մ. ջէն

խորին ցաւ պատճառելով Մինասեան եւ Դուբեան ընտանիքներու, նաեւ իր բազմաթիւ համակրողներու.

Նոյնպէս մեծարանք յիշատակի գեղածաղիկ եւ գեղարուեստատէր Սր. ՆՈՒՂՐԴ ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԵԶՊՈՒՐԵԱՆԻ եւ բարեմոյն ու հրեշտակատիպ Պ. ՆՈՐԱՅՐ ՄԻՀՂԱՆ ՍԱՐԱՅԵԱՆԻ, առաջինը դաշնակի մէջ ունեցած արտակարգ նարտարութեամբ բաջ գնահատուած նոյն իսկ իր ուսուցչէն Պ. Բարեղեանէ, իսկ երկրորդը Պէրպէրեան վարժարանի մէջ ուսանողական ձիրքերովը սիրելի, երկուքն ալ գարնան ծաղիկներու պէս շուտով թառամեցան, բայց իրենց բոյրերը չեն ցնդիր ընաւ իրենց սիրելիներու հոգիներուն մէջ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱՒԻՔ. — ԳՐՊԱՆԻ ՏԱՐԵՅՈՑ

չեմագին շնորհակալութիւնները կը փութայ յայտնել իր պատուական աշխատակիցներուն՝ որոնք կը զարդարեն այս գրական համեստ ձեռնարկը իրենց շանեկան գրուածքներով եւ հետզհետէ կ'աւելցնեն անոր նկատմամբ համակրանքը ընթերցատէրներու մէջ:

Ամենուն ալ ՇՆՈՐՀԱԿԱՒԻՔ ԵՍՈՒՍՈՒՐ
ՀԱՍՈՒ-ԱՐՄ ՕՍԲ
Ս.Պ.

Հ. Ս. ԱՇՃԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. Ա. Հ. Ի. Է.

Համազասպ Օ. Ասենեան, սեփականատէր համալսումն գրասան պատիւ ունի յայտարարել թէ Պոլսոյ մէջ երկարամեայ գոյութիւնով մեր գրատէրներու համարումին արժանացած իր Գրասունք սարիէ մը ի վեր հաստատուած է Գանիթէ, ուր սուր ժամանակի մէջ սիրելի եղած է պարկեօս ուղղափառ ընթացով, արագ գործուելքամբ՝ հայրապետով ամեն տեսակ տէր, հազուադէպ հաստատուած շափաւոր ընով: Գրասանս գործածուած նամակադրուածներու բաժինը շատ նոյն է եւ այս մասին յարաբերութիւններ մտախառն են աշխարհի ամենեւնի հեռաւոր կեդրոններու հետ:

ԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ԳՐՏԻ ՕՐՏՈՒՐԷ

Հասցէ

H. O. Achdian, libraire

Haret-el-Zogheb le Caire (Egypte)

Handwritten initials or mark in the top left corner.

ԳՐԱՏՈՒՆ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

50, Չափակաճար, Աղբիւրին մօտ, 50

Կ. ՊՈԼԻՍ

LIBRAIRIE

SIMON CAPAMADJIAN

50, Tchakmakdjilar, près de la fontaine

CONSTANTINOPLE

6665

2013

« Ազգային գրադարան

NL0032731

